

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Evaluatie van de subsidieregeling burgerschap en diversiteit

- EINDRAPPORT -

Auteurs

Yannick Bleeker
Yfke van der Ploeg
Frank Kriek

Amsterdam, 27 september 2016
Publicatienr. 16104

© 2016 RegioPlan, in opdracht van de gemeente Amsterdam

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RegioPlan. RegioPlan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Voorwoord

De gemeente Amsterdam hecht veel waarde aan het diverse karakter van de stad. De Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit is (net als haar voorgangers) in het leven geroepen om organisaties te ondersteunen in het versterken van de positie van hun achterban. Aan RegioPlan is in de zomer van 2016 de taak toebedeeld om inzicht te geven in de opbrengsten van deze subsidierегeling.

Deze taak hebben we met heel veel plezier aangenomen. Onderzoeken als deze kennen vaak een behoorlijke uitdaging. Immers, hoe meet je de opbrengsten van projecten met een doorgaans klein bereik maar grote ambities, als de mogelijkheden voor 'hard' effectiviteitsonderzoek beperkt zijn? Door goed maar kritisch naar alle betrokken partijen te luisteren, zijn we erin geslaagd om een kleurrijk beeld te schetsen van het reilen en zeilen van de organisaties die gebruikmaken van de subsidierегeling en van de projecten die zij ondernemen. En hoewel de regeling haar uitwerking niet mist, hebben we bovendien een aantal punten kunnen blootleggen die een optimale opbrengst in de weg staan.

We zijn erg dankbaar voor de gastvrijheid en openhartigheid van de organisaties die bij dit onderzoek betrokken werden. Bovendien bedanken we de medewerkers van de afdeling Burgerschap en Diversiteit, in het bijzonder Jannie Stegeman en Wieteke Nieuwboer, voor hun openheid en de begeleiding van dit onderzoek.

Namens het projectteam,

Yannick Bleeker

Amsterdam, 27 september 2016

Inhoudsopgave

1 Inleiding	6
1.1 De Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit	6
1.2 Vraagstelling	6
1.3 Werkwijze	7
1.4 Leeswijzer	7
2 De subsidieregeling	9
2.1 Context en achtergrond	9
2.2 Het proces	9
2.3 Kanttekeningen bij het proces	11
2.4 Subsidieaanvragers over de regeling	11
2.5 De doelstellingen	12
3 Werking en opbrengsten	15
3.1 Werking – de verleende subsidies	15
3.2 Opbrengsten	20
3.3 Niet-gehonoreerde aanvragen	25
4 Conclusie	28
5 Aanbevelingen	31
B1 Beleidstheorieën	33
B2 Casussen	39

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Inleiding

1

1 Inleiding

De gemeente Amsterdam hecht waarde aan het kleurrijke en diverse karakter van de stad. Tegelijkertijd is de gemeente van mening dat er sprake zou moeten zijn van meer verbinding tussen groepen, opbouw van netwerken en het bespreekbaar maken van de kernwaarden van de democratische staat. Met het oog hierop ondersteunt de gemeente (vrijwilligers)organisaties die iets willen betekenen voor kwetsbare groepen in de stad. Dat doet zij onder andere met de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. In de zomer van 2016 voerde RegioPlan voor de gemeente Amsterdam een evaluatieonderzoek uit naar deze regeling. Dit rapport bevat de uitkomsten van dit onderzoek.

In het kader van dit onderzoek was grondig effectiviteitsonderzoek niet haalbaar. Een dergelijke studie vereist immers minstens twee meetmomenten (bij voorkeur onder deelnemers van projecten), een controlegroep en, gezien het diverse karakter van het thema, een aanzienlijke groep respondenten. Een opzet als deze was binnen de looptijd van dit onderzoek geen optie. Door met een kritische blik naar de doelstellingen en de uitvoering van de gefinancierde projecten te kijken, geeft dit onderzoek toch een indruk van de opbrengsten van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit.

1.1 De Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit

Sinds oktober 2013 kunnen Amsterdamse (vrijwilligers)organisaties gebruikmaken van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. Deze regeling is gehouden aan de Algemene Subsidieverordening Amsterdam (ASA) en is de directe opvolger van de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP). In het kader van de regeling worden eenmalige bedragen tot 50.000 euro toegekend ter ondersteuning van projecten die bijdragen aan het diversiteitsbeleid. Dit diversiteitsbeleid kent zes resultaatgebieden: mensenrechten, vrouwenemancipatie, anti-discriminatie, gedeelde geschiedenis, LHBTI en anti-radicalisering.¹ Gesubsidieerde projecten dienen inhoudelijk aan te sluiten op deze terreinen. De vorm van de projecten wordt aan de organisaties zelf overgelaten.

De regeling is bedoeld voor Amsterdamse organisaties met projecten die voor alle Amsterdammers toegankelijk zijn. Dit kunnen zowel vrijwillige als professionele of zelforganisaties zijn. In enkele gevallen keert de gemeente subsidie uit aan natuurlijke personen die met name activiteiten voor jongeren ont-plooien. Er is extra aandacht voor 'nieuwe' groepen, dat wil zeggen groepen die nog geen belangenorganisatie hebben. Om die reden is het, bij wijze van uitzondering, mogelijk om naast projectmatige subsidies, subsidies voor de duur van een kalenderjaar aan te vragen. Hiermee kunnen nieuwe organisaties de basisactiviteiten van de vereniging opzetten zoals spreekuren en activiteiten ter *empowerment* van de doelgroep.

1.2 Vraagstelling

In deze evaluatie gingen we op zoek naar de doelmatigheid van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. Met andere woorden: in hoeverre draagt de subsidieregeling bij aan de doelstellingen van het gemeentelijke diversiteitsbeleid? We formuleerden dertien onderzoeksvragen:

1. Hoeveel subsidies (in aantal en bedrag) gaan er naar welke beleidsterreinen? Hoeveel en welke aanvragen worden afgewezen?
2. Is de subsidie te verdelen in typen activiteiten? Zo ja, hoe is de verdeling daartussen?
3. Welke activiteiten worden gesubsidieerd en wat is daarbij het verschil ten opzichte van eerdere regelingen?
4. Welke organisaties en doelgroepen worden bereikt en wat is daarbij het verschil ten opzichte van de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP)?
5. Wat is de verdeling van subsidies naar typen organisaties (vrijwilligers- of professionele organisaties)?
6. Welke organisaties worden 'nieuw' bereikt?
7. In welke mate is er sprake van samenwerking tussen de organisaties onderling en met koepelorganisaties?

¹ In de praktijk worden subsidieaanvragen met het thema anti-radicalisering niet door de afdeling Burgerschap en Diversiteit in behandeling genomen. Activiteiten met dit thema kunnen wel op andere manieren ondersteund worden.

8. Wat is de opbrengst? Wat is het aannemelijke maatschappelijke resultaat? Wordt hier een verschil waargenomen naar projectomvang of type organisatie?
9. Is de subsidieregeling nuttig als ondersteuning voor de netwerkfunctie van de gemeente?
10. In 2016 zijn spreekuren opnieuw subsidiabel gesteld. Werkt dit zoals het beoogd was en draagt dit bij aan het bereiken van de doelstelling van de subsidieregeling?
11. De regeling voorziet in een aparte systematiek voor kleine subsidies (tot € 5.000,-). Wat is de functie van grotere en kleinere subsidies ten aanzien van de functies signaleren en 'uitdragen/aanjagen' van beleid? Hebben de kleine subsidies een specifieke meerwaarde voor het bereiken van de doelstelling van de subsidieregeling?
12. Op welke manier zouden gesprekken met subsidieontvangers deel kunnen uitmaken van de evaluatie? Hoe kunnen voortgangsgesprekken vast deel uitmaken van het subsidieproces?
13. Is het nuttig om de regeling open te (blijven) stellen zowel voor vrijwilligers- als professionele organisaties?

1.3 Werkwijze

We startten het onderzoek met interviews met beleidsmedewerkers van de afdeling Burgerschap en Diversiteit. In deze interviews besteedden we aandacht aan de beleidscontext, de werking en de opbrengsten van de subsidieregeling. Vervolgens analyseerden we registraties van de verleende subsidies en afgewezen aanvragen onder meer om opkomende doelgroepen te identificeren. Daarna gingen we het gesprek aan met 17 organisaties die een subsidie hebben ontvangen om te achterhalen in hoeverre de subsidie heeft bijgedragen aan de doelstellingen van de gemeenten. Ook spraken we met organisaties met wie zij samenwerkten en benaderden we drie organisaties wier aanvraag werd afgewezen. In de eindfase van het onderzoek organiseerden we samen met de gemeente een bijeenkomst waarin de bevindingen van het onderzoek werden gepresenteerd aan vertegenwoordigers van de afdeling Burgerschap en Diversiteit en uit de stadsdelen.

1.4 Leeswijzer

In het hoofdstuk hierna beschrijven we de beleidscontext, het proces en de doelstellingen van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. Vervolgens kijken we naar de werking en de opbrengsten van de regeling. Tot slot presenteren we de conclusies van deze evaluatie en komen we met enkele suggesties om de opbrengst van de regeling te verhogen.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

De subsidierege- ling

2

2 De subsidieregeling

In dit hoofdstuk staat de subsidieregeling als instrument centraal. Eerst kijken we kort naar de achtergrond van de subsidieregeling en presenteren we de beleidskaders. Vervolgens beschrijven we de manier waarop de subsidieregeling wordt uitgevoerd en gaan we in op de doelstellingen van de subsidieregeling als geheel en van de resultaatgebieden apart.

2.1 Context en achtergrond

Amsterdam kent een zeer groot aantal organisaties die bijdragen aan de positie van vrouwen en (etnische) minderheden in de stad. Van 2008 tot 2013 konden deze organisaties gebruikmaken van de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP). Het onwenselijke gegeven dat organisaties afhankelijk werden van de gemeente doordat ze de regeling dikwijls gebruikten om hun huisvestingskosten te dekken, en de wens om meer resultaatgericht te werk te gaan, leidde in 2013 tot de transitie naar de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. In tegenstelling tot de SIP worden er geen periodieke subsidies verleend, maar kunnen organisaties enkel eenmalige subsidies ter ondersteuning van projecten aanvragen. In 2015 is de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit aangepast. Het aantal indieningstermijnen werd teruggebracht van vier naar drie, de focus verschoof van burgerschap naar mensenrechten, gedeelde geschiedenis werd als resultaatgebied toegevoegd en nieuwe organisaties kregen de mogelijkheid om een opstartbudget aan te vragen.

De Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit valt onder de Algemene Subsidieverordening Amsterdam (ASA, 2013). De ASA biedt echter ruimte om per beleidsterrein specifieke regels op te stellen. Voor de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit geldt dat aanpalende regels zijn vastgelegd in een formeel subsidiereglement.

In 2016 is het totale budget voor de uitvoering van de subsidieregeling 729.000 euro. Hiervan is 15.000 euro gereserveerd voor subsidies tot 1.000 euro; 688.000 euro gaat naar subsidies vanaf 1.000 euro en 26.000 euro is bestemd voor communicatie en netwerken.² In 2015 was het totale budget 30.000 euro hoger, namelijk 759.000 euro.³

Waar de SIP gericht was op vrijwilligersorganisaties en (semi)professionele organisaties, staat de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit ook open voor natuurlijke personen. Deze verandering komt voort uit de overtuiging dat jongeren zich niet langdurig verbinden aan organisaties maar de verbanden waarin zij bewegen kortdurend zijn. Als voorwaarde voor de verstrekking aan natuurlijke personen geldt dat het hier om vrijwilligers (en niet om sociaal ondernemers) moet gaan. Bovendien moet het voorstel altijd een samenwerking met een organisatie bevatten. Tot slot kunnen natuurlijke personen aanvragen indienen voor maximaal 5.000 euro.

De subsidieregeling moet gezien worden in relatie met andere subsidieregelingen in de stad. Hier gaat het met name om regelingen uitgevoerd door de bestuurscommissies van Amsterdam. Via deze regelingen worden over het algemeen kleinschalige, buurtgerichte initiatieven ondersteund die zich richten op groepen Amsterdammers die ook met de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit worden bediend.

2.2 Het proces

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het proces van de subsidie. We presenteren de aanvraagfase, de beoordeling en de evaluatie en verantwoording na uitvoering. Zie ook figuur 1.

² *Wijziging Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit en vaststellen subsidieplafonds (2016) en Vaststellen subsidieplafond (2016)*

³ *Vaststellen van de subsidieplafonds in de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit voor de tranches in 2015 (2015)*

Aanvraag

De manier waarop aanvragen worden ingediend hangt af van het bedrag dat met de subsidieaanvraag gemoeid is. Subsidies tot 1.000 euro vallen onder artikel 13 van ASA 2013 en kunnen het hele jaar door worden ingediend. Op deze manier kunnen organisaties inspringen op actuele problemen in de stad. Een aanvraag voor een subsidie lager dan 1.000 euro kent geen formele eisen. Voor aanvragen vanaf 1.000 euro voorziet de regeling Burgerschap en Diversiteit in drie termijnen waarin organisaties aanvragen in kunnen dienen, namelijk 1 november tot 1 maart, 1 maart tot 1 juli en 1 juli tot 1 november. De aanvraag bestaat uit een aanvraagformulier, informatie over de te bereiken doelgroep, een projectbeschrijving, een begroting, een beschrijving van hoe het voorgestelde project voortbouwt op resultaten en ervaringen van eerdere projecten en eventuele samenwerking met andere organisaties. De gemeente kan na indiening de aanvrager uitnodigen om het voorgestelde project mondeling of schriftelijk toe te lichten.

Sinds 2014 werkt de gemeente Amsterdam met een centraal subsidiebureau.⁴ Dat betekent dat een aanvrager zijn verzoek tot subsidie niet meer in papieren vorm bij de postkamer van de afdeling Burgerschap en Diversiteit indient, maar dat deze eerst terechtkomt bij het subsidiebureau. Het subsidiebureau is verantwoordelijk voor de procesmatige/administratieve behandeling van de aanvragen. De afdeling zelf beoordeelt de aanvragen vervolgens inhoudelijk met het oog op haar eigen beleidsdoelstellingen, zoals hieronder beschreven.

Beoordeling

Voor het beoordelen van aanvragen tot 1.000 euro zijn geen criteria vastgesteld maar voor aanvragen vanaf 1.000 euro gelden de volgende criteria:

1. *Inhoudelijke relevantie*. De voorgestelde activiteit moet bijdragen aan de behoeften van de doelgroep. Onder dit criterium valt bovendien de mate waarin de activiteit aansluit op de resultaatgebieden van de gemeente. Extra waardering gaat uit naar activiteiten waarbij doelgroepen worden benaderd die moeilijk te bereiken zijn of die bekend staan als erg kwetsbaar. Dit criterium wordt gezien als het meest belangrijke criterium.⁵
2. *Nieuw elan*. Er wordt bekeken in hoeverre er sprake is van een creatieve eigentijdse aanpak.
3. *Duurzaamheid*. Voorgestelde activiteiten worden beoordeeld op de mate waarin zorg wordt gedragen voor een langetermijnimpact.
4. *Samenwerking met anderen*. De gemeente hecht er waarde aan dat organisaties die een aanvraag indienen, samenwerken met andere organisaties in de stad. Vooral samenwerking met relevante koepelorganisaties wordt gewaardeerd.⁶
5. *Projectmatige opzet*. De voorgestelde activiteit moet een projectmatig karakter hebben.

Naast de criteria is er sprake van een aantal harde weigeringsgronden. Een aanvraag wordt afgewezen als de activiteit onvoldoende aanvullend is op al bestaande activiteiten in de stad, als de activiteiten in tegenspraak zijn met gemeentelijk beleid op terreinen niet zijnde burgerschap en diversiteit, als de activiteiten uitsluitend gericht zijn op ontmoeting, sport, religie of cultuur of als de activiteit een uitsluitend commerciële doelstelling heeft. Naast deze weigeringsgronden gelden de weigeringsgronden uit de ASA (2013, artikel 9).

De afdeling Burgerschap en Diversiteit streeft ernaar om binnen acht weken op aanvragen te reageren. Organisaties die hun aanvraag afgewezen zien worden, kunnen een bezwaarschrift indienen. Van deze mogelijkheid wordt echter zelden gebruikgemaakt.

⁴ Onderzoeksrapport *Grip op subsidies - Borging van doeltreffendheid en doelmatigheid* (2014)

⁵ En heeft bijvoorbeeld ook een prominente rol in *Visie op subsidies* (2015).

⁶ Voor aanvragen hoger dan 25.000 euro is cofinanciering verplicht. Van professionele organisaties wordt verwacht dat minimaal 33 procent van het totale bedrag uit andere financieringsbronnen komt.

Verantwoording en evaluatie

Voor subsidies van boven de 5.000 euro gelden de verantwoordingseisen zoals opgesteld in de ASA (2013, artikel 14). Hierin is opgenomen dat ontvangers een verslag opleveren waaruit blijkt dat de activiteiten zijn verricht en waarin wordt aangegeven in hoeverre de beoogde doelstellingen en resultaten zijn behaald en dat zij een financieel verslag opleveren over de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten die voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn, dan wel een jaarrekening waarin de verantwoording over de besteding van de subsidie inzichtelijk wordt gemaakt. Met deze informatie wordt vervolgens het exacte subsidiebedrag vastgesteld.

2.3 Kanttekeningen bij het proces

In de praktijk is er meer contact tussen de gemeente en de partijen die subsidieaanvragen indienen, dan uit formele documenten naar voren komt. Ambtenaren van de afdeling Burgerschap en Diversiteit gaan met organisaties in gesprek om te achterhalen wat er bij de achterban van deze organisaties speelt. Wanneer de ambtenaren kansen zien voor de organisatie, dragen zij de mogelijkheid aan om een subsidievraag in te dienen. Ook neemt de afdeling tussen het indienen van de aanvraag en de definitieve beoordeling dikwijls contact op met de aanvrager. Dit is vooral het geval wanneer de aanvraag in eerste instantie niet gehonoreerd kan worden maar er wel aanknopingspunten zijn om de aanvraag te verbeteren. Daarnaast komt het voor dat ambtenaren van de afdeling Burgerschap en Diversiteit op bezoek gaan bij de organisaties tijdens de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten. Tot slot worden de ervaringen en resultaten van de activiteiten regelmatig ter evaluatie besproken. Toch wordt door de afdeling aangegeven dat er meer gedaan zou kunnen worden aan evaluatie. Dit met het oog op het signaleren van problemen in de achterban en het nadenken over mogelijke opvolgprojecten.

2.4 Subsidieaanvragers over de regeling

Het proces

Over het algemeen geldt dat het aanvraagproces voor de aanvragers duidelijk is. Toch zien zowel organisaties wier aanvraag wordt afgewezen als organisaties die subsidie kregen, mogelijkheden voor verbetering. Zo stelt een aanzienlijk deel van de vrijwilligersorganisaties dat het veel tijd en moeite kost om een aanvraag op te stellen. Voor deze organisaties is het vaak ook lastig in te schatten welke projecten wel en welke projecten geen kans maken en hoe een goede aanvraag er in de ogen van de gemeente uitziet. Ze missen de mogelijkheid om vooral over deze onderwerpen advies van de afdeling te ontvangen. Dit wordt volgens hen bemoeilijkt door tussenkomst van het digitale subsidiebureau. Daartegenover staat dat de organisaties die naar aanleiding van hun subsidieaanvraag worden uitgenodigd voor een toelichting dit zeer waarderen. Een vaker in gesprekken met organisaties aangekaart probleem is dat de uitkomst van de beoordeling langer op zich laat wachten dan gepland. Bij een klein deel van de organisaties met wie gesproken is, zorgde die vertraging er zelfs voor dat (delen van) het project uitgesteld moesten worden of helemaal niet door konden gaan. Dit lange proces beperkt in de ogen van de organisaties bovendien de kansen om in te springen op de actualiteit.

“Iedere maand vertraging betekent dat we groepen niet bereiken die we eigenlijk onmiddellijk willen bereiken.”

De kaders van de regeling

Hier en daar missen vrijwilligersorganisaties flexibiliteit in de subsidieregeling. Enerzijds zou men graag meer mogelijkheden willen om nieuwe, actuele of eigen thema's aan te dragen en anderzijds om juist vervolg te geven aan thema's die al eens zijn behandeld binnen de organisatie. De mogelijkheden voor vervolg- en herhaalactiviteiten zijn binnen de subsidieregeling echter beperkt. Een deel van de nieuwe thema's waar vrijwilligersorganisaties mee aan de slag zouden willen, passen niet binnen het diversiteitsbeleid). Een ander deel heeft daarentegen de potentie om bij te dragen aan de regeling.

“De regeling biedt weinig mogelijkheden voor een duurzaam programma, enkel voor een paar maanden of een paar bijeenkomsten. In onze ervaring is het echter een heel

proces om daadwerkelijk verandering op gang te brengen. Onze achterban heeft behoefte aan continuïteit.”

2.5 De doelstellingen

De hoofddoelstelling van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit luidt:

De subsidieregeling heeft tot doel het bevorderen van activiteiten van Amsterdamse, stedelijke vrijwilligersorganisaties door ondersteuning van stadsdeeloverstijgende activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het diversiteitsbeleid.

Belangrijk is dus dat de organisaties die subsidie ontvangen Amsterdams zijn, dat de gesubsidieerde activiteiten toegankelijk zijn en bedoeld zijn voor mensen uit alle stadsdelen van Amsterdam en dat de activiteiten aansluiten op de doelstellingen van het diversiteitsbeleid. Deze doelstellingen vinden we in beleidsnota's over de resultaatgebieden (mensenrechten, vrouwenemancipatie, anti-discriminatie, gedeelde geschiedenis en LHBTI). De doelstellingen gelden niet alleen voor de subsidieregeling, maar vallen direct onder het Diversiteitsbeleid. Hieronder worden de doelstellingen per resultaatgebied opgesomd.

Mensenrechten

1. *Fysieke toegankelijkheid van gebouwen en vervoer.* Ter bevordering van deelname aan het publieke leven door mensen met een beperking.
2. *Kinderrechten.* Zorg en bescherming van kinderen, ongeacht de status van de ouders.
3. *Privacy.* Het waarborgen van eigenaarschap van en zeggenschap over data.
4. *Mensenrechteneducatie en dialoog.* Mensenrechten verbinden met burgerschap in het onderwijs.

Vrouwenemancipatie

1. Meer Amsterdamse meisjes zijn weerbaar tegen aantasting van hun psychische, sociale en fysieke integriteit.
2. Meer Amsterdamse vrouwen kunnen zichzelf zijn en eigen keuzes maken.
3. Meer Amsterdamse vrouwen zijn economisch zelfstandig. Betaald werk en onbetaalde zorgtaken zijn beter in balans.
4. Vrouwenorganisaties, groot en klein, werken samen. Initiatiefrijke vrouwen zijn rolmodellen.

Anti-discriminatie

1. Versterking burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie.
2. Voorkomen en bestrijden van discriminatie op het werk.
3. Voorkomen en bestrijden van discriminatie tijdens het uitgaan.
4. Bestrijden van agressie en geweld in de openbare ruimte.

Gedeelde geschiedenis

1. De boodschap, ook internationaal, uitdragen dat de geschiedenis van de stad een geschiedenis is van elke Amsterdammer en dat deze veel diversiteit en kleur omvat. En omgekeerd, dat iedereen bijdraagt aan de geschiedenis van Amsterdam.
2. Het faciliteren en stimuleren van projecten in de stad die een dialoog tussen burgers op gang brengen over elkaars geschiedverhalen, zodat de kennis over elkaars achtergronden groeit en daarmee de erkenning van elkaars perspectieven en gevoeligheden.
3. Het creëren van verbindingen tussen deze projecten op stedelijk en stadsdeelniveau en het beter zichtbaar maken van de rijkdom aan lopende projecten van gedeelde geschiedenis.
4. Het faciliteren en stimuleren van het Amsterdamse basis- en voortgezet onderwijs om aandacht te besteden aan gedeelde geschiedenis.
5. Bijdragen aan het diverser en inclusiever maken van musea, erfgoedinstellingen en andere gevestigde Amsterdamse instellingen die een rol spelen op geschiedenisgebied.

Naast deze doelstellingen formuleerde de afdeling Diversiteit vier thema's waarop ingezet wordt namelijk: slavernijgeschiedenis, koloniale geschiedenis, de Tweede Wereldoorlog en migratiegeschiedenis.

LHBTI

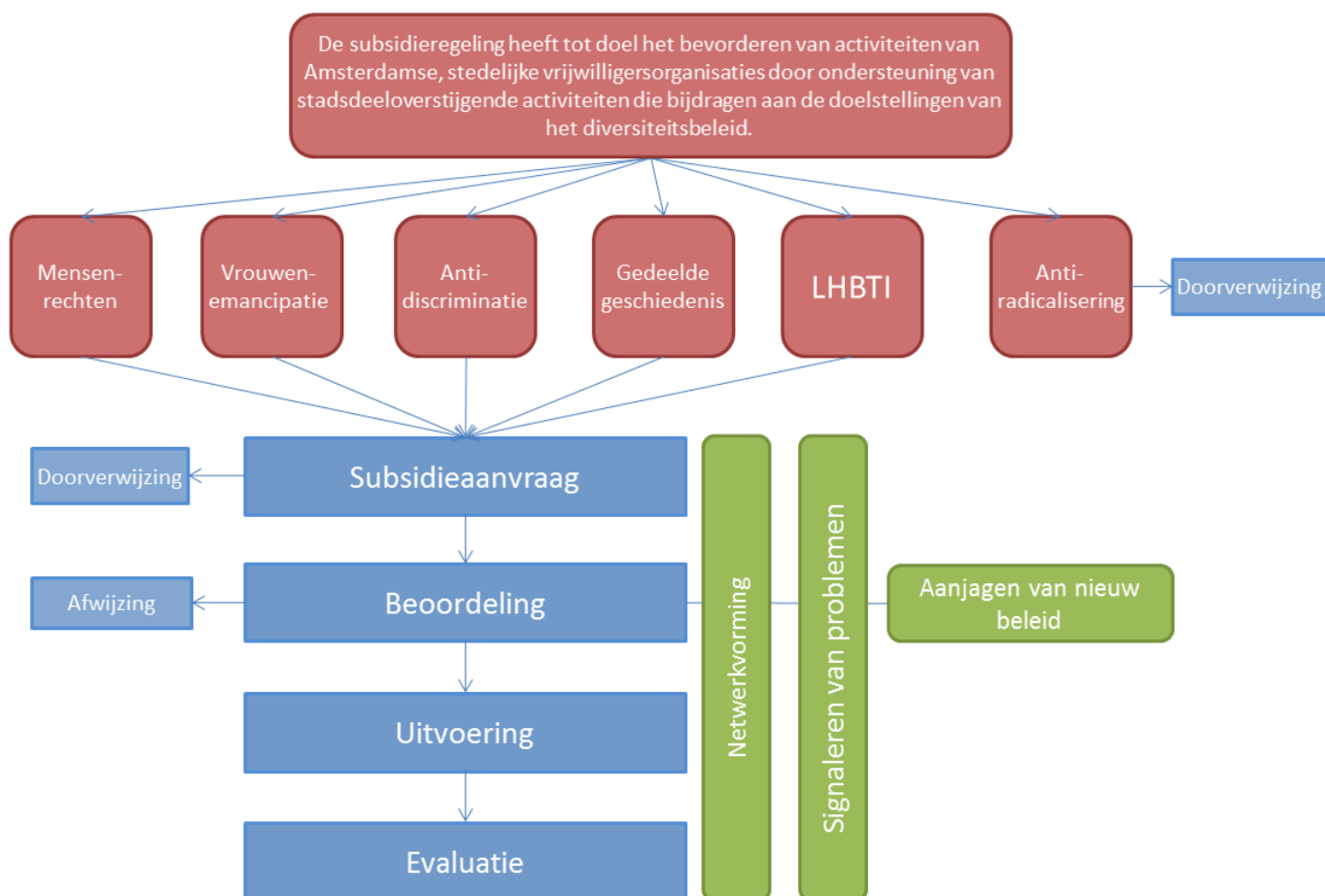
1. Positieversterking van kwetsbare groepen.
2. Versterken van aandacht voor LHBTI in relevante netwerken en het vergroten van sociale acceptatie.
3. Vergroten van veiligheid voor LHBTI.
4. Deskundigheidsbevordering en voorlichting en verbetering zichtbaarheid.

Naast bovenstaande beleidsinhoudelijke doelstellingen geeft de gemeente aan dat de subsidieregeling ingezet wordt om:

1. netwerken te onderhouden;
2. problemen te signaleren in de stad en;
3. nieuw beleid aan te jagen.

Deze functies kunnen worden gezien als **instrumentele doelstellingen** die naast de beleidsinhoudelijke doelstellingen bestaan. In figuur 1 wordt het proces en de doelstellingen van de subsidieregeling inzichtelijk gemaakt.

Figuur 2.1 De subsidieregeling in kaart

Werking en op- brengsten

3

3 Werking en opbrengsten

In dit hoofdstuk gaan we in op de resultaten van de subsidieregeling. Op basis van de registraties van de gemeente geven we een overzicht van de kenmerken van de organisaties die subsidie hebben ontvangen. In dit licht kijken we naar de achtergrond van de organisatie en resultaatgebieden. Ook gaan we na of er nieuwe groepen en organisaties opkomen. Vervolgens kijken we naar de opbrengsten van een deel van deze subsidies. Dit doen we op basis van 17 casussen, waarvan uitgebreide beschrijvingen in bijlage 2 te vinden zijn. Ten slotte gaan we in op de niet-gehonoreerde aanvragen.

3.1 Werking – de verleende subsidies

In deze paragraaf gaan we in op de verleende subsidies in de jaren 2013 tot en met 2016. Voor 2016 hebben we de beschikking over registraties van de eerste 57 verleende subsidies (aan professionele- en vrijwilligersorganisaties). Omdat in 2015 en 2016 subsidies aan professionele organisaties niet via de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit werden en worden verleend, presenteren we eerst alleen de subsidies aan vrijwilligersorganisaties.⁷ Achtereenvolgens gaan we in op de omvang van de subsidies, de achtergrond van de organisaties die de subsidie kregen, de verdeling over de resultaatgebieden, nieuwe organisaties en spreiding over stadsdelen. Vervolgens besteden we aandacht aan de achtergronden en resultaatgebieden van de verleende subsidies aan professionele organisaties.

De kwaliteit van de registraties laat niet toe dat er gedegen trendanalyses kunnen worden uitgevoerd. Toch kunnen onderstaande bevindingen een indicatie geven van veranderingen tussen de jaren.

Omvang van de verleende subsidies

In onderstaande tabel (tabel 3.1) verdelen we de verleende subsidies naar omvang. Omdat er via de SIP voornamelijk periodieke subsidies werden verleend, betrekken we in deze tabel alleen de jaren 2014, 2015 en 2016.

Tabel 3.1 Aantal subsidies aan vrijwilligersorganisaties verdeeld naar omvang van de subsidie in percentages

	2014	2015	2016
Minder dan 1.000 euro	4%	3%	-
Tussen de 1.000 en 5.000 euro	55%	43%	41%
Tussen de 5.000 en 25.000 euro	41%	52%	45%
Meer dan 25.000 euro	-	2%	9%
Totaal aantal subsidies	150	100	44

Uit tabel 3.1 komt vooral naar voren dat er vanaf 2015 meer grotere subsidies worden verstrekt. Zo stijgt het percentage subsidies van meer dan 25.000 euro van 0 in 2015 naar bijna tien procent van de eerste 44 subsidies van 2016. Bovendien blijkt dat maar weinig organisaties gebruik maken van de mogelijkheid om het hele jaar door subsidies van minder dan 1.000 euro aan te vragen en zo in te spelen op actuele thema's.

⁷ In 2016 zijn sommige verleende subsidies als 'professioneel/vrijwillig' aangemerkt. In deze gevallen is het vaak een vrijwilligersorganisatie die indient, maar samenwerkt met een professionele organisatie. Deze subsidies worden ook meegenomen.

Achtergrond van de organisaties

In tabel 3.2 worden de achtergronden van organisaties die sinds 2013 een subsidie kregen, gepresenteerd.

Tabel 3.2 Aantal subsidies aan vrijwilligersorganisaties verdeeld over de achtergronden van de organisaties in percentages en gemiddelde subsidie in 2015

	2013*	2014	2015	2016
Turks (en Nederlands)	16%	17%	16%	7%
Surinaams (en Javaans of Antilliaans)	7%	11%	10%	9%
Marokkaans (en Nederlands)	13%	9%	11%	11%
Oost-Europees (waaronder Bulgaars en Bosnisch)	4%	5%	7%	11%
Latijns-Amerikaans (waaronder Zuid-Europees)	7%	5%	1%	9%
Somalisch	4%	5%	6%	-
Eritrees	4%	4%	3%	5%
Chinees	9%	3%	1%	9%
Hindoestaans	2%	3%	2%	-
Antilliaans	-	3%	2%	-
Ethiopisch	2%	3%	2%	-
Midden-Oosten (en Afrikaans)	4%	3%	3%	-
Soedanees	2%	3%	1%	-
Ghanees	4%	2%	2%	2%
Papoea-Nieuw Guinees	-	1%	-	-
Afrikaans	2%	1%	1%	2
Zuidoost-Aziatisch	-	1%	-	-
Grieks (en Nederlands)	2%	1%	-	-
Afghaans	2%	1%	-	-
Irakees	2%	1%	-	2%
Congolees	2%	-	-	-
Filipijns	-	-	1%	-
Divers en urban	7%	18%	26%	32%
Onbekend	-	1%	5%	-
Totaal aantal subsidies	45	150	100	44

* Het betreft een periodieke subsidie, een huisvestingssubsidie of een subsidie voor overhead.

Als we op zoek gaan naar opvallende veranderingen door de jaren heen, valt een vijftal zaken op:

1. Door de jaren worden de meeste subsidies verstrekt aan organisaties met een [Turkse](#), [Surinaamse](#) of [Marokkaanse achtergrond](#). Van deze drie groepen ontvingen Marokkaanse organisaties per project gemiddeld het meest.
2. In toenemende mate wordt er subsidie verleend aan organisaties met een [diverse of 'urban' achtergrond](#). Hier gaat het in veel gevallen om LHBTI-organisaties zonder specifieke etnische achtergrond.
3. Na de transitie van de SIP naar de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit wordt er geen subsidie meer verleend aan organisaties met een [Congolese achtergrond](#). Het gaat hier om de organisatie Lisinga.
4. Daarnaast zijn er drie andere organisaties die in de registraties één keer voorkomen. Dat zijn de organisaties met een [Filipijnse achtergrond](#) (Migrante Europe), met een [Papoea-Nieuw Guinese achtergrond](#) (Guinea Vrouw van Vrouwen) of met een [Zuidoost-Aziatische achtergrond](#) (Stichting Cinema Asia).⁸

⁸ Overigens wordt Stichting Cinema Asia in het registratiebestand van 2015 aangeduid als een organisatie met een Chinese achtergrond.

5. We zien twee organisaties die in 2013 en 2014 nog wel in de registraties voorkomen, maar in 2015 en 2016 (nog) niet. Het gaat hier om organisaties met een [Afghaanse achtergrond](#) (Pamir Noord-Holland) of [Griekse achtergrond](#) (Griekse Gemeenschap).

Resultaatgebieden

In onderstaande tabel (tabel 3.3) presenteren we de verdeling van de subsidies over de resultaatgebieden. De resultaatgebieden zijn geformuleerd bij de start van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit begin 2014. De verleende subsidies in 2013 worden in de onderstaande tabel dan ook niet gepresenteerd.

Tabel 3.3 Aantal subsidies aan vrijwilligersorganisaties verdeeld over de resultaatgebieden in percentages en de gemiddelde subsidie in 2015

	2014	2015	2016	Gemiddelde subsidie in 2015 in euro's
Burgerschap	45%	32%	2%	8.336
(Vrouwen)emancipatie	29%	31%	11%	4.839
LHBTI	15%	18%	23%	6.370
Anti-discriminatie	11%	12%	11%	6.945
Gedeelde geschiedenis	-	4%	11%	5.750
Mensenrechten	-	3%	2%	4.767
Vrijwilligerswerk, organisatieondersteuning, spreekuren en inloopactiviteiten	2%	-	38%	7.750 (2016)
Totaal aantal subsidies	122*	100	44	6.521

*De 28 subsidies aangemerkt als afbouwregeling huisvestingskosten zijn in deze tabel niet meegenomen

Naar aanleiding van tabel 3.3 vallen vier veranderingen op:

1. In 2016 worden er nauwelijks subsidies verleend onder de noemer [burgerschap](#).
2. Vanaf 2015 zien we dat er projecten gericht op [mensenrechten](#) of op [gedeelde geschiedenis](#) worden ondersteund.
3. Vanaf dit jaar (2016) zien we dat er weer subsidies worden verstrekt in het kader van onder andere [spreekuren en inloopactiviteiten](#).
4. Het aandeel subsidies vallend onder het resultaatgebied [LHBTI](#) stijgt gestaag van vijftien procent in 2014 tot bijna een kwart in 2016.

De eerste drie trends zijn direct te herleiden tot de in paragraaf 3.1 genoemde veranderingen in het diversiteitsbeleid van de gemeente Amsterdam.

Nieuwe organisaties

We gebruikten de registraties van de gemeente om te bepalen welke organisaties nieuw in de regeling zijn. In 2014 en voor de eerste 44 subsidies aan vrijwilligersorganisaties van 2016 is per subsidie genoteerd of de organisatie bekend is bij de gemeente. Dat wil zeggen, of de organisatie wel of niet eerder subsidie heeft ontvangen van de afdeling Burgerschap en Diversiteit. In 2015 is dit niet bijgehouden. In onderstaande tabel (tabel 3.4) presenteren we deze organisaties of, in enkele gevallen, de persoon.

Tabel 3.4 Als nieuw aangemerkte organisaties in 2014 en 2016

	Organisatie	Achtergrond
2014	S. I. Albitrouw	Divers en urban
	NAMIO	Antilliaans
	New Urban Collective	Surinaams (en Javaans of Antilliaans)
	Stichting Boeng Jongeren	Antilliaans
	Stichting Bulgaars Onderwijs & Cultuur	Oost-Europees (waaronder Bulgaars)
	Stichting Camellia	Divers en urban
	Stichting Capture 22	Divers en urban
	Stichting Cinema Asia	Zuidoost-Aziatisch
	Stichting Multibel	Surinaams (en Javaans of Antilliaans)
	Stichting Soul Rebel Movement	Divers en urban
	TransAmsterdam	Divers en urban
2016	Het Danspaleis	Divers en urban
	LNBi	Divers en urban
	Loving Day	Divers en urban
	N. Bushoff	Divers en urban
	S. Kes	Divers en urban
	Stichting SexMatters	Divers en urban
	Stichting Zinaplatform	Afrikaans (en divers)

Tabel 3.4 laat zien dat in 2014 aan elf organisaties die nog niet bekend waren bij de afdeling, subsidie is verleend. Deze elf organisaties kregen gezamenlijk voor zestien projecten subsidie. Dit staat gelijk aan bijna elf procent van het totaal aan 150 verleende subsidies in 2011. In 2016 zijn zeven (of bijna 16%) van de eerste 44 verleende subsidies ten goede gekomen aan onbekende organisaties.

In de meeste gevallen zijn de nieuwe organisaties afkomstig uit gemeenschappen die bij de afdeling Burgerschap en Diversiteit al bekend waren. De twee organisaties met een Antilliaanse achtergrond ([NAMIO](#) en [Stichting Boeng Jongeren](#)) en [Stichting Cinema Asia](#) (Zuidoost-Aziatische achtergrond) die in 2014 voor het eerst subsidie kregen, zijn hier een uitzondering op.

Spreiding over stadsdelen

Een belangrijk kenmerk van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit is het stadsbrede karakter. Dit betekent dat de projecten die door de regeling worden ondersteund voor alle Amsterdammers toegankelijk moeten zijn en dat initiatieven die gericht zijn op een specifiek stadsdeel of specifieke buurt (zoals een buurtmarkt) dus worden uitgesloten. Toch is het interessant om te kijken of er stadsdelen zijn waar juist relatief veel of weinig projecten worden gesubsidieerd. Het stadsdeel waar de organisatie die het project aanvraag gevestigd is, is leidend in deze analyse. In 2013 is het stadsdeel niet geregistreerd. Dat jaar wordt in onderstaande tabel (tabel 3.5) dan ook niet meegenomen.

Tabel 3.5 Aantal subsidies aan vrijwilligersorganisaties verdeeld over de stadsdelen in percentages en gemiddelde subsidie in 2015

	2014	2015	2016	Gemiddelde subsidie in 2015
West	22%	26%	14%	5.637
Zuidoost	18%	17%	18%	5.657
Centrum	17%	14%	23%	10.539
Nieuw-West	16%	9%	11%	5.989
Oost	6%	6%	7%	5.630
Noord	7%	4%	2%	7.154
Zuid	10%	4%	14%	2.911
Divers	-	3%	7%	7.062
Onbekend	5%	17%	5%	6.584
Totaal aantal subsidies	150	100	44	6.521

Uit bovenstaande tabel kunnen vijf punten worden afgeleid:

1. Ten opzichte van 2014 verleende de afdeling Burgerschap en Diversiteit in 2015 substantieel minder subsidies aan organisaties gevestigd in de stadsdelen **Nieuw-West** en **Zuid**.
2. In 2016 zijn er in vergelijking met 2015 en 2014 vooralsnog weinig subsidies verstrekt aan projecten geïnitieerd door organisaties uit **West**.
3. We zien dat er weinig subsidies worden verleend aan organisaties afkomstig uit **Noord** en **Oost** maar veel aan organisaties gevestigd in het **Centrum**.
4. De subsidies in 2015 uitgekeerd aan organisaties uit stadsdeel **Centrum** zijn gemiddeld hoger dan de subsidies uitgekeerd aan organisaties in andere stadsdelen.
5. Organisaties gevestigd in stadsdeel **Zuid** kregen in 2015 gemiddeld een lagere subsidie dan organisaties in andere stadsdelen.

Subsidies aan professionele organisaties

De Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit is in beginsel bedoeld voor vrijwilligersorganisaties. In 2014 is er bovenop het budget voor vrijwilligersorganisaties echter ook een subsidieplafond vastgesteld voor professionele organisatie van ongeveer 300.000 euro. Hoewel er in 2015 en 2016 ook subsidie is verstrekt aan dergelijke organisaties, vallen deze subsidies feitelijk buiten de subsidieregeling. Toch gaan we hieronder kort in op de achtergronden en resultaatgebieden van de professionele organisaties die subsidie kregen.

Tabel 3.6 Aantal subsidies aan professionele organisatie verdeeld over de achtergronden van de organisaties

	2014	2015	2016
Antilliaans	-	-	1
Surinaams (en Javaans of Antilliaans)	-	3	3
Divers en urban	10	13	11
Pakistaans	1	-	-
Turks (en Nederlands)	1	2	-
Marokkaans (en Nederlands)	-	4	-
Totaal aantal subsidies	12	22	15

De professionele organisaties die subsidie kregen, hebben vooral een diverse of urban achtergrond. Daarnaast zien we één organisatie met een achtergrond die we onder de subsidies aan vrijwilligersorganisaties niet aantreffen. Het gaat hier om een organisatie met een Pakistaanse achtergrond, namelijk **Isjed Zakelijke Dienstverlening**.

Tabel 3.7 Aantal subsidies aan professionele organisaties verdeeld over de resultaatgebieden van de organisaties

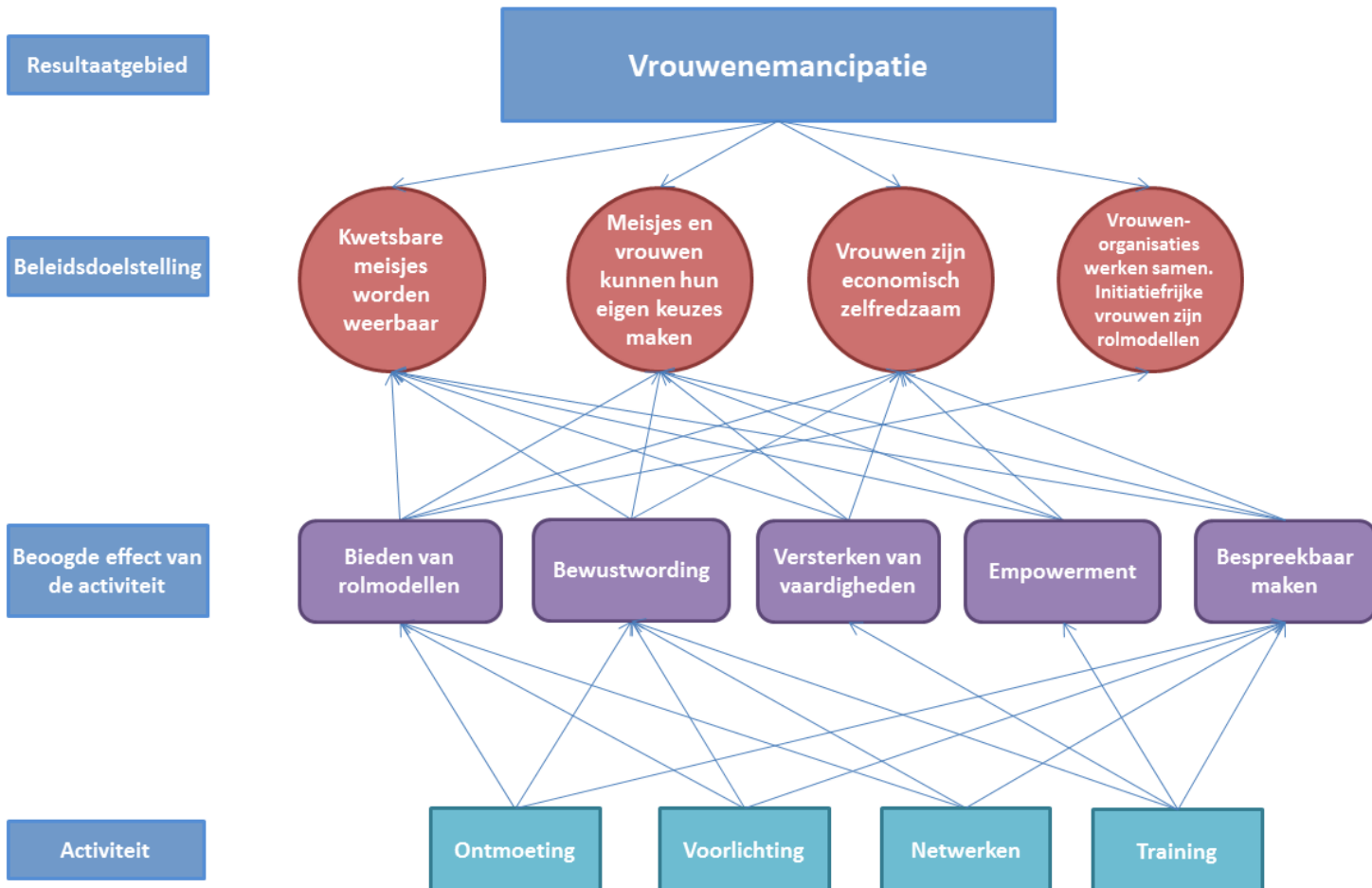
	2014	2015	2016
Burgerschap	4	1	-
(Vrouwen)emancipatie	2	3	-
LHBTI	6	9	7
Anti-discriminatie	-	2	2
Gedeelde geschiedenis	-	5	5
Mensenrechten	-	-	-
Vrijwilligerswerk, organisatieondersteuning, spreekuren en inloopactiviteiten	-	-	-
Vluchtelingenbeleid	-	-	1
Onbekend	-	2	-
Totaal aantal subsidies	12	22	15

Op basis van tabel 3.7 kan worden gesteld dat verhoudingsgewijs veel projecten georganiseerd door professionele partijen vallen binnen het resultaatgebied [LHBTI](#) of [Gedeelde geschiedenis](#).

3.2 Opbrengsten

In deze paragraaf gaan we in op de opbrengsten van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. In het kader van dit onderzoek was grondig effectiviteitsonderzoek niet haalbaar. Een dergelijke studie vereist immers minstens twee meetmomenten (bij voorkeur onder deelnemers van projecten), een controlegroep en, gezien de diversiteit van de projecten, een aanzienlijke groep respondenten. Om toch een beeld te schetsen van de opbrengsten van de regeling, kozen we een benadering waarin casuïstiek centraal staat. We selecteerden 17 tussen 2015 en 2016 aan vrijwilligers- en professionele organisaties verleende subsidies en beoordeelden per casus of de gesubsidieerde activiteit voldoet aan de criteria waarmee subsidieaanvragen beoordeeld worden. Binnen dit kader besteedden we met name aandacht aan de inhoudelijke relevantie. Met ander woorden: draagt het project bij aan de doelstellingen van het gemeentelijke diversiteitsbeleid? Om de inhoudelijke relevantie vast te kunnen stellen, bouwden we per resultaatgebied een beleidstheorie op. Zie figuur 2 voor de beleidstheorie voor het resultaatgebied Vrouwenemancipatie. In bijlage 1 worden de beleidstheorieën voor alle vijf de resultaatgebieden gepresenteerd.

Figuur 3.2 **Beleidstheorie van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit voor het resultaatgebied Vrouwenemancipatie**

De beleidstheorie hierboven begint bij de type activiteit en eindigt via het beoogde effect bij de doelstellingen van het resultaatgebied. We baseerden de typering van de activiteiten op basis van de casussen en op aanwijzingen in de registraties. De typering kan per resultaatgebied verschillen. Bovendien is niet gezegd dat deze typen activiteiten het complete scala dekken. De activiteiten die via de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit worden gesubsidieerd, zijn immers zeer divers van aard. In bovenstaande figuur worden de volgende vier activiteiten genoemd:

1. **Ontmoeting.** Samenkomen van leden van een gemeenschap of meerdere gemeenschappen. Veelal ondernemen zij een gezamenlijke activiteit zoals koken of dansen. Projecten waarbij alleen de ontmoeting zelf centraal staat, worden niet gesubsidieerd. Er moet altijd sprake zijn van verbinding.
2. **Voorlichting.** Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten staat het overdragen van kennis over bepaalde thema's centraal. Soms nodigt de organisatie een extern persoon uit om te komen vertellen.
3. **Netwerken.** Netwerkbijeenkomsten staan in het teken van het in contact brengen van de leden van de achterban met sleutelfiguren in het veld.
4. **Training.** Trainingsbijeenkomsten zoals workshops hebben een actief karakter. In de vorm van discussies en opdrachten gaan deelnemers met een thema aan de slag.

De activiteiten worden ingezet omdat men verwacht dat ze direct effect hebben op minstens een van de doelstellingen vallend onder het resultaatgebied. Deze effecten kunnen in het kader van vrouwenemancipatie bestaan uit het bieden van rolmodellen die dienen als een goed voorbeeld, bewustwording van onbewust gedrag of onbewuste attitudes, het versterken van vaardigheden, *empowerment* en het bespreekbaar maken van gevoelige thema's.

In het kader van dit onderzoek bekeken we aan de hand van 17 casussen of het gesubsidieerde project via een fragment van de beleidstheorie (de doelredenering) bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeente. We stelden per casus een doelredenering op en stelde die vervolgens met gegevens over de doelstellingen van het project en informatie over de uitvoering ervan ter discussie. Op deze manier is het zonder diepgravend effectiviteitsonderzoek toch mogelijk om iets te zeggen over de bijdrage van de projecten aan de doelstellingen van de gemeente.

In onderstaande tabel (tabel 3.8) worden de resultaten van de analyse per casus samengevat.

Tabel 3.8 Resultaten van de analyses van de 17 casussen

Project	Doelstelling van het project	Hoe is het project verlopen?	Draagt de subsidie bij aan de doelstellingen van de gemeente?
1. Mensenrechten en burgerschap door EM-CEMO	Begrip creëren over het concept mensenrechten.	De organisatie is tevreden over de vijf bijeenkomsten, waarmee ongeveer 90 mensen per keer zijn bereikt.	Ja. De doelstellingen van het project sluiten aan bij het mensenrechtenbeleid van de gemeente, waarop nog weinig projecten zijn georganiseerd. De manier waarop het thema is behandeld sloot op zijn beurt aan bij de belevingswereld van de bezoekers.
2. Jongeren Leiderschap Seminar door IZI Solutions	De positie van jongeren op de arbeidsmarkt verbeteren, hen zelfredzamer en weerbaarder maken tegen discriminatie op de werkvloer.	De organisatie is tevreden over het project, 250 geselecteerde jongeren zijn komen luisteren naar de seminars.	Deels. Ondanks de goede uitvoering geldt dat doelstellingen van het project slechts ten dele aansluiten bij het diversiteitsbeleid.
3. Voorkom discriminatie door elkaar te ontmoeten door Wa Lai	Discriminatie en vooroordelen tussen Chinese Amsterdammers en andere minderheden in de stad (Surinaamse, Turkse en Marokkaanse) te verminderen.	Het project is naar ontevredenheid van de betrokkenen verlopen. Er was vooral weinig animo uit andere gemeenschappen.	Nee. Hoewel de doelen van het project aansluiten op de doelen van de gemeente, leidt het wegblijven van de niet-Chinese minderheden er toe dat er niet of nauwelijks een bijdrage aan deze doelen is geleverd.
4. Slotmanifestatie Koto en Angisa door Surinaamse Vrouwen Bijlmermeer	Laten zien van raakvlakken tussen het Nederlandse en Surinaamse cultureel erfgoed en het overdragen van tradities op jongere generaties.	Het was minder druk dan gehoopt maar verder is de organisatie tevreden over het verloop van de slotmanifestatie.	Nee. Dat komt vooral doordat de doelen van het project slechts deels aansluiten bij de doelen van de subsidieregeling.
5. Het andere verhaal door Jehoeda Services	Bewustwording van de door moslims en joden de gedeelde geschiedenis en een positievere beeldvorming onderling	Het project is uitgesteld en nog niet uitgevoerd, doordat de toekenning van subsidie lang op zich liet wachten	Ja. Het project getuigt van een creatieve aanpak. Het bereik van de tentoonstelling was bij vorige edities groot en inhoudelijk sluiten de doelen van het project naadloos aan bij die van de gemeente.
6. Respect voor elkaars eigenschappen en/of geaardheid door Aka-sanoma	Bespreekbaar maken van homoseksualiteit en LHBT-discriminatie binnen de Afrikaanse gemeenschap	Ongeveer 25 mensen hebben aan de bijeenkomsten deelgenomen. Reacties waren wisselend, maar grotendeels positief	Ja. Het project heeft een, weliswaar kleine, bijdrage geleverd aan het versterken van aandacht voor LHBTI in netwerken.

Vervolg tabel 3.8

Project	Doelstelling van het project	Hoe is het project verlopen?	Draagt de subsidie bij aan de doelstellingen van de gemeente?
7. Seksuele diversiteit door Zij die blijven	Begrip creëren over en acceptatie van seksuele diversiteit in Amsterdam	Bij elk van de vijf voorlichtingsbijeenkomsten kwamen zo'n 22 tot 25 mensen. De organisatie is tevreden over het inhoudelijk verloop, maar niet over de opkomst.	Deels. Met de bijeenkomsten zijn stappen gezet in het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit voor de doelgroep. Of daarmee echter ook (blijvend) begrip is gecreëerd, is onduidelijk. Ook is de opkomst aan de lage kant.
8. Radio Pink Terrorists door Marcel Heyman	Het vergroten van het bereik van Radio Pink Terrorist, in het speciaal onder jongeren, en het creëren van interactie tussen het platform en het publiek.	Het project is naar tevredenheid verlopen. Het aantal kanalen is uitgebreid en het bereik is vergroot.	Ja. Radio Pink Terrorists draagt bij aan de zichtbaarheid van LHBTI en zorgt door onderling contact ervoor dat de positie van LHBTI'ers versterkt. Bovendien hebben de ontwikkelde kanalen een permanent karakter.
9. Filmfestival TranScreen door Transmotion	Het bieden van een positieve beeldvorming van transgender-schap en het bevorderen van transrepresentatie in de media	Het project heeft zo'n 1.000 bezoekers bereikt en verliep naar grote tevredenheid van de organisatie.	Ja. TranScreen getuigt van een creatieve, eigentijdse insteek en veel samenwerking. Het project geeft cisgender bezoekers een positievere kijk op het onderwerp en is een toegankelijke, veilige plek voor transgender bezoekers.
10. Jezelf kunnen zijn in Amsterdam door Connecting Differences	Emancipatie en positieve zichtbaarheid voor bi-culturele LHBT's en bewustwording van seksuele en culturele diversiteit in Amsterdam	De trainings- en voorlichtingsactiviteiten uit het project bereikten zo'n 300 samen.	Ja. De doelstellingen van het project bij het beleid van de gemeente en de gewenste effecten worden bereikt. De getrainde vrijwilligers zetten zelf ook weer projecten op die bijdragen aan de emancipatie en zichtbaarheid van hun groep.
11. Queer diversity in Hong Kong and Amsterdam 2016 door CinemAsia	Bewustwording van seksuele diversiteit binnen de Aziatische gemeenschap, het weerleggen van vooroordelen en een voorbeeld zijn voor de Chinese LHBTI-gemeenschap	Het project is grotendeels uitgevoerd, met een aardig bereik van minstens 80 bezoekers. Een van de foto-exposities kon echter niet doorgaan doordat de toekenning van de subsidie later kwam dan verwacht.	Deels. De doelen van het project en de beleidsdoelstellingen van de gemeente passen slechts gedeeltelijk bij elkaar. Het is bovendien onduidelijk in hoeverre het project heeft bijgedragen aan de beoogde effecten ervan.
12. GenderBlender door Sexmatters	Bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit onder jongeren en het begrip voor beide thema's vergroten	In totaal hebben er tussen de 300 en 350 scholieren deelgenomen. Het project is naar tevredenheid van de organisatie verlopen.	Ja. De workshops hebben bijgedragen aan attitudeverandering, zo blijkt uit de openheid van de leerlingen en de groepsdynamiek tijdens de workshop. Het feit dat het eenmalige workshops betreft zonder opvolging zorgt voor vraagtekens bij de duurzaamheid ervan.
13. Spreekuren door Stichting Ade Eritrea	Verhogen van de emancipatie en participatie van Eritrese vrouwen in de Nederlandse samenleving.	In totaal bereikt Ade Eritrea met haar spreekuren ongeveer 160 mensen. Onduidelijk is hoeveel daarvan nieuw zijn bereikt sinds de spreekuren worden gesubsidieerd.	Ja. De spreekuren zijn een eerste aanspreekpunt voor kwetsbare Eritrese vrouwen. De stichting laat zien dat veel vrouwen zelfstandiger worden dankzij de spreekuren.

Vervolg tabel 3.8

Project	Doelstelling van het project	Hoe is het project verlopen?	Draagt de subsidie bij aan de doelstellingen van de gemeente?
14. Spreekuren door Irakese Vrouwen Nederland	Irakese vrouwen helpen zich te ontwikkelen binnen de Nederlandse samenleving en uiteindelijk zelfstandig te worden.	Met de spreekuren bereikt de stichting Irakese Vrouwen Nederland ongeveer 80 vrouwen, deels ook uit andere Arabische landen. Zij zijn tevreden met de hulp die ze krijgen.	Ja. De stichting laat een creatieve aanpak zien door de spreekuren meteen te gebruiken als een manier om vrouwen te trainen in het omgaan met instanties. De vrijwilligers bereiken daarnaast nieuwe groepen migranten in Amsterdam die anderszins weinig worden bereikt. Ten slotte laat de stichting zien dat veel vrouwen zelfstandiger worden dankzij de spreekuren.
15. Spreekuren door Stichting Kümbet	Kwetsbare, Turkse groepen op weg helpen in het Nederlandse systeem.	Met de spreekuren worden ongeveer 110 mensen bereikt, voornamelijk oudere, Turkse Nederlanders. Zij worden voornamelijk met praktische zaken geholpen.	Deels. De spreekuren bieden een belangrijk aanspreekpunt voor een oudere migrantengroep die gebruikelijke instanties zelf nauwelijks vinden. In negen van de tien gevallen is het echter niet zo dat deze groep zelfstandiger wordt van de spreekuren.
16. Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties door HTIB	Bespreekbaar maken van het emancipatieproces van de vrouw en het begrip en vertrouwen tussen vrouwen en reguliere hulpverleners bevorderen.	Vier voorlichtingen trokken 30-250 bezoekers per bijeenkomst, zowel uit de Turkse doelgroep als uit de hulpverlening.	Deels. Tijdens de bijeenkomsten bleek de behoefte aan en noodzaak van contact tussen de hulporganisaties en de Turkse vrouwen. Het is echter onduidelijk of dit heeft geleid tot de gewenste effecten. Ook is het de vraag of dit project heeft bijgedragen aan de autonomie van de vrouwen.
17. VrouwenPower door Bangsa Jawa Sur Ing	Het zelfvertrouwen van Javaans-Surinaamse vrouwen vergroten, zodat zij makkelijker participeren in de samenleving en in het arbeidsproces.	50 mensen hebben vijf trainingen gevolgd. Er is een veelvoud aan onderwerpen besproken.	Ja. Deelnemers hebben via trainingen kennis opgedaan over onder andere solliciteren. Hierdoor is een stap gezet richting meer economische zelfstandigheid.

Als we de resultaten van de 17 analyses op een rijtje zetten, valt een aantal zaken op:

1. De doelstellingen van de gesubsidieerde projecten sluiten doorgaans naadloos aan bij de **doelstellingen van de gemeente**. De inhoudelijke relevantie is vaak duidelijk aanwezig en direct terug te leiden naar minstens één doelstelling binnen een resultaatgebied.
2. Over het **stedelijke karakter** van de projecten kan getwijfeld worden. We zien weliswaar dat activiteiten doorgaans voor iedereen in de stad toegankelijk zijn maar ook dat deelnemers vaak uit hetzelfde stadsdeel komen. Bovendien hebben veel organisaties een vaste achterban die regelmatig activiteiten van de organisatie bezoekt.
3. Er is slechts in beperkte mate sprake van **nieuw elan** in de projecten. We zien dat er slechts weinig gebruik wordt gemaakt van projecten met een **creatieve, nieuwe aanpak**. In de meeste casussen treffen we vertrouwde activiteiten aan. Jonge en professionele organisaties maken relatief vaak gebruik van moderne communicatiemiddelen en (les)materialen.
4. Organisaties werken volop **samen met andere partijen**, zowel in de voorbereiding, de promotie als de uitvoering van de projecten. Dit zijn veelal grotere belangenorganisaties zoals het COC. We komen echter ook kleinere zelforganisaties tegen die de samenwerking met elkaar aangaan.
5. Hoewel soms het bereik en de participatie van deelnemers tegenvallen, kan over het algemeen gesteld worden dat de projecten **goed verlopen**. Dit blijkt uit tevredenheid bij de organisaties en de doorgaans positieve reacties van deelnemers.

“Het was minder druk dan we hoopten. We hebben wel alles gedaan wat we wilden doen en waren heel tevreden met de discussies die op gang kwamen.”

6. Gezien de doelen en het verloop van de projecten kan worden gesteld dat de projecten, op enkele na, ten goede komen aan de doelen van de gemeente. De grootste bijdragen worden geleverd op het gebied van **kennisuitwisseling**, **bewustwording** en **attitudeverandering**. De bijdrage van grote subsidies lijkt groter te zijn dan die van kleine. Dit komt vooral door verschillen in bereik.
7. Het is lastig uitspraken te doen over de **duurzaamheid** van de positieve effecten. Organisaties laten weten slecht zicht te hebben op de mate waarin deelnemers daadwerkelijk toepassen wat zij leren en hebben behoefte aan meer continuïteit, ook in hun eigen aanbod.
8. **Spreekuren** bereiken doelgroepen die voor andere instanties moeilijker te bereiken zijn. Bovendien zien we dat de spreekuren voor individuen in kwetsbare posities een laagdrempelige manier zijn om advies in te winnen. Dit kan een belangrijke eerste stap zijn in meer zelfredzaamheid. De organisaties in dit onderzoek die spreekuren aanbieden doen dat al langer dan de periode waar subsidie voor wordt verleend.

“Vrouwen vertellen ons dat ze nu zelf werk zoeken, naar het buurthuis gaan en vrijwilligerswerk doen. Ook zien we dat vrouwen de spreekuren aanraden bij familie en vrienden.”

3.3 Niet-gehonoreerde aanvragen

Nadat de Subsidieverordening Integratie en Participatie (SIP) eind 2013 overging in de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit, kreeg de afdeling te maken met een veelvoud aan aanvragen. Daardoor is het aantal afwijzingen in 2014 hoger dan in 2015 en waarschijnlijk ook hoger dan in 2016. In deze paragraaf presenteren we de redenen voor de afwijzingen in 2014, 2015 en 2016 (de eerste 29 afwijzingen).

Tabel 3.9 Afgewezen aanvragen verdeeld over de redenen van afwijzing in 2014, 2015 en 2016

	2014	2015	2016
Valt niet onder een resultaatgebied	35%	28%	41%
Geen aanvulling op bestaande activiteiten	16%	16%	13%
Onvoldoende uitgewerkt	9%	14%	17%
Aanvraag is van onvoldoende kwaliteit	8%	-	3%
Voorgestelde activiteit heeft geen projectmatig karakter	6%	26%	10%
Onvoldoende op Amsterdam gericht	2%	16%	7%
Overig	11%	-	3%
Onbekend	12%	-	-
Totaal aantal subsidies	123	43	29

Door de jaren heen worden relatief veel aanvragen afgewezen omdat de doelstellingen van het voorgestelde project **niet onder een van de resultaatgebieden vallen**. Twee andere veelvoorkomende redenen zijn dat het project **geen aanvulling** is op al bestaande activiteiten en dat de **aanvraag onvoldoende is uitgewerkt**. In 2015 worden verhoudingsgewijs veel aanvragen afgewezen omdat de activiteiten geen duidelijk projectmatig karakter hebben. Tot slot is belangrijk om op te merken dat de 123 afgewezen aanvragen in 2014 afkomstig zijn van 89 organisaties. In 2015 zijn dat er 43 van 31 organisaties en in 2016 zijn het er 29 van 25 organisaties.

In het kader van dit onderzoek spraken we met drie organisaties die in 2015 of 2016 een aanvraag afgewezen zagen worden. Dat waren de volgende drie organisaties:

1. Stichting Maïmon. De stichting vroeg een subsidie aan ten behoeve van de Mimosena-viering. De aanvraag werd afgewezen omdat het voorgestelde project naar inzicht van de gemeente niet aansluit bij de resultaatgebieden en de activiteit bovendien enkel gericht is op ontmoeting binnen de eigen groep, of op cultuur of sport.

2. Stichting Mama Watoto. In 2015 vroeg Mama Watoto subsidie aan voor het project Discriminatie van Afrikaanse vrouwen op de arbeidsmarkt. De afdeling wees de aanvraag af omdat in de aanvraag onvoldoende duidelijk was hoe de activiteiten bijdragen aan de doelstellingen. Op uitnodigingen van de afdeling om het voorstel te bespreken, is door de stichting niet gereageerd.
3. Platform Zijn. Het platform vroeg in 2016 subsidie aan om expertmeetings te organiseren. De aanvraag werd afgewezen omdat de aanvraag incompleet was, er aanwijzingen waren dat de activiteiten slechts ten dele zouden worden uitgevoerd en omdat de opbrengsten niet voldoende duidelijk werden gemaakt. Het platform heeft bezwaar gemaakt tegen de afwijzingen, maar dit bezwaar later weer ingetrokken.

Naast hun ervaringen met het subsidieproces (paragraaf 3.4) gingen we in op de mate waarin de voorgestelde projecten alsnog zijn uitgevoerd. Op basis van de drie casussen valt een tweetal zaken op:

1. In twee van de drie gevallen is het project [alsnog met andere vormen van financiering uitgevoerd](#). Het gaat hier dan wel om projecten met een bescheidenere omvang met bijvoorbeeld een kleiner bereik of minder bijeenkomsten.
2. Ondanks het afwijzen van de aanvraag is het [contact met de gemeente goed](#). Dit doordat eerdere aanvragen wel zijn gehonoreerd, de organisatie aansluit bij overlegorganen of doordat iemand van de gemeente langskomt bij projecten van de organisatie.

“Zonder subsidie hebben we het project alsnog uitgevoerd. Maar wel met minder eten en minder bezoekers. De gemeente is op onze uitnodiging bij het project komen kijken.”

Conclusie

4

4 Conclusie

In de zomer van 2016 voerde RegioPlan op verzoek van de gemeente Amsterdam een evaluatie uit naar de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit. Tijdens dit onderzoek spraken we met ambtenaren van de afdeling Burgerschap en Diversiteit, raadpleegden we registraties van verleende subsidies en afgewezen aanvragen tussen 2013 en 2016, onderzochten we drie gevallen waarin de aanvraag werd afgewezen, bestudeerden we 17 met subsidie ondersteunde projecten en organiseerden we een bijeenkomst met vertegenwoordigers van RegioPlan, de afdeling Burgerschap en Diversiteit en van stadsdelen. De vraag die tijdens het onderzoek centraal stond luidt:

In hoeverre draagt de subsidieregeling bij aan de doelstellingen van het gemeentelijke diversiteitsbeleid?

De subsidieregeling wordt ingezet op vijf resultaatgebieden: mensenrechten, vrouwemancipatie, anti-discriminatie, gedeelde geschiedenis en LHBTI. Het uitgangspunt is dat er alleen projecten worden gesubsidieerd die bijdragen aan de doelstellingen van deze resultaatgebieden. Bovendien wordt de regeling ook ingezet om instrumentele doelstellingen te bereiken. Hier gaat het dan om het onderhouden van netwerken, het signaleren van problemen in de stad en het aanjagen van nieuw beleid. Met dit uitgangspunt in het achterhoofd ontwikkelden we per resultaatgebied een beleidstheorie. Deze beleidstheorieën vormden samen met de beoordelingscriteria van de gemeente de basis voor de doelmatigheidsanalyse van de subsidieregeling.

De bevindingen van dit onderzoek kunnen worden samengevat in de volgende zes conclusies.

1. De doelen van de projecten sluiten veelal naadloos aan op de doelstellingen van de resultaatgebieden

In de projecten die met behulp van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit worden gefinancierd, worden doelstellingen gehanteerd die goed aansluiten op de doelstellingen van de resultaatgebieden. In enkele gevallen zien we dat de doelstellingen te veel blijven hangen in termen van ontmoeten of vooral verbinding zoeken tussen personen binnen dezelfde gemeenschap. In het algemeen past echter de conclusie dat de projecten die worden gesubsidieerd een grote mate van inhoudelijke relevantie kennen.

2. In de projecten wordt volop samengewerkt

In de meeste projecten zocht de aanvragende organisatie samenwerking met andere partijen. Dit kan zijn om de financiering voor het project rond te krijgen, maar ook om op inhoudelijk vlak invulling te geven aan het project. Er wordt veel samengewerkt met de bekende, grotere organisaties maar we komen ook samenwerkingen met kleinere organisaties tegen die (deels) dezelfde doelgroep bedienen als de organisatie die de subsidie aanvraagt.

3. De uitvoering van projecten verloopt goed, maar er is sprake van een beperkte mate van nieuw elan

Organisaties zijn tevreden over het verloop van de projecten. Dit blijkt ook uit het bereik, de mate waarin het programma wordt ingevuld en de reacties van deelnemers. Wel zien we dat organisaties vaak kiezen voor bekende methoden en activiteiten. De organisaties die een creatieve manier hebben gevonden om hun doelgroep te bereiken, te raken en te bewegen zijn de wat jongere organisaties, organisaties die samenwerken met jongeren of organisaties die professioneel van aard zijn.

4. De projecten dragen daadwerkelijk bij aan de doelstellingen van de resultaatgebieden

De doelen in combinatie met de uitvoering van de projecten leiden tot de conclusie dat met de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit ondersteunde projecten in de meeste gevallen bijdragen aan de doelstellingen van de resultaatgebieden. Slechts in een paar projecten is deze bijdrage niet of nauwelijks zichtbaar. Dit komt dan met name door de manier waarop de projecten worden uitgevoerd. We zien dat projecten met hogere subsidiebedragen tot grotere positieve effecten leiden doordat er meer mensen worden bereikt en doordat deze projecten langduriger dan wel intensiever zijn. Hoewel er geen aanwijzingen zijn dat het ene type organisatie betere resultaten boekt dan het andere, kan wel worden gesteld dat professionele organisaties en organisaties met een niet-migrantenachtergrond beter in staat zijn om resultaten te beschrijven en te duiden.

Ook spreekuren missen hun uitwerking niet. Ze lijken veelal het eerste aanspreekpunt te zijn voor gemeenschappen die anderszins niet snel in contact komen met instanties. De bijdrage van spreekuren zit vooral in doorverwijzen en advies verlenen en in het feit dat ze een laagdrempelige opstap vormen om de weg te leren vinden naar reguliere instanties in de Nederlandse samenleving.

5. Er is weinig zicht op de mate van duurzaamheid van de bijdragen aan de doelstellingen

We hebben weinig zicht op de duurzaamheid van de bijdragen van projecten. Ook organisaties zelf zijn van mening dat het maar de vraag is of de positieve effecten van hun projecten blijvend zijn dan wel ook buiten de context van de gemeenschap of organisaties worden ingezet.

6. De instrumentele doelstellingen worden slechts deels behaald

Doordat de projecten die door de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit ondersteund worden bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente, kan worden gesteld dat het een adequaat instrument is om **beleid aan te jagen**. Niet alleen gebruikt de gemeente de regeling om projecten te ondersteunen die binnen de resultaatgebieden vallen, deze projecten leveren ook nog eens een bijdrage aan deze resultaatgebieden.

Daartegenover staat dat de regeling een minder functioneel instrument is om **problemen in de stad te signaleren**. Juist doordat de subsidieregeling nauw aansluit bij de doelstellingen van de resultaatgebieden, lijkt er weinig ruimte te zijn om in te spelen op nieuwe thema's die de organisaties aandragen of die door de afdeling zelf als relevant worden gezien. Dit ligt in lijn met de waarneming dat organisaties die naar aanleiding van de projecten problemen aandragen zich niet of nauwelijks gehoord voelen.

De subsidieregeling kan worden gezien als een goede manier om **het netwerk van de gemeente te onderhouden**. Dit blijkt wel uit het feit dat organisaties veelal door de jaren heen meerdere keren subsidie aanvragen (en ontvangen), een goede relatie hebben met hun contactpersoon bij de afdeling en er buiten de regeling om bovendien een nauwe band met de afdeling op na houden. Aan de andere kant staat vast dat nieuwe of onbekende organisaties of gemeenschappen zich nauwelijks voor de subsidieregeling melden. Daarmee is echter niet gezegd dat dergelijke organisaties en gemeenschappen helemaal niet in beeld zijn. Het is goed mogelijk dat zij wel gebruikmaken van regelingen in stadsdelen of aanschuiven bij de talrijke overlegorganen van de gemeente Amsterdam.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Aanbevelingen

5

5 Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen van deze evaluatie van de Subsidieregeling Burgerschap en Diversiteit kunnen een zestal aanbevelingen worden geformuleerd.

1. Het verbeteren van de signaleringsfunctie

Een belangrijke uitdaging voor de komende tijd is gelegen in het versterken van de signaleringsfunctie van de subsidieregeling. Dit onderzoek biedt hier drie aanknopingspunten voor. De eerste heeft te maken met de **monitoring van afgewezen aanvragen**. Een groot deel van de afwijzingen vindt plaats omdat het thema van de voorgestelde activiteit niet binnen de resultaatgebieden valt. Binnen deze groep afwijzingen bevinden zich mogelijk aanwijzingen voor opkomende thema's of problemen. Een tweede kans bestaat uit het **evalueren van projecten**. Naast formele verslagen kunnen gesprekken met uitvoerders van projecten leiden tot het ontdekken van problemen binnen de gemeenschap die mogelijk met behulp van de subsidieregeling of op een andere wijze kunnen worden aangepakt. Het derde aanknopingspunt ligt in het verlengde van het tweede. Door te **reageren op problemen of thema's** die organisaties na afloop van projecten aanklaarten, krijgt de signaleringsfunctie meer waarde.

2. Het behouden van de warme contacten tijdens het aanvraagproces en de uitvoering

Organisaties hechten veel waarde aan de uitnodigingen om de aanvraag mondeling te komen toelichten, aan de suggesties van de afdeling ter verbetering van de aanvraag en aan de bezoeken tijdens de uitvoer van projecten. Dit contact zorgt voor een nauwe band tussen organisaties en de gemeente en leidt er bovendien toe dat organisaties die regelmatig aanvragen indienen op goede voet met de gemeente blijven staan als er een aanvraag wordt afgewezen.

3. Toegankelijkheid voor nieuwe en onbekende organisaties en gemeenschappen vergroten

De subsidieregeling is niet voor elke organisatie en voor elke gemeenschap even bekend. Bovendien proefden we bij enkele organisaties terughoudendheid om informatie over de regeling met andere organisaties te delen. Om onbekende gemeenschappen de kans te geven zich te organiseren moet de afdeling werken aan de zichtbaarheid, toegankelijkheid en het gebruik van de regeling onder gemeenschappen in de niche.

4. Projectmatig werken met aandacht voor de lange termijn: een gezamenlijke agenda

Organisaties hebben een sterke behoefte aan meer mogelijkheden om plannen voor de (middel)lange termijn te ontwikkelen. Dit staat slechts deels op gespannen voet met de wens van de afdeling om projectmatig te werk te gaan. Om het bereik van projecten en de duurzaamheid van hun opbrengsten te vergroten, kan worden nagedacht over aanvullende manieren om samen met gemeenschappen een inhoudelijke agenda op te stellen. Dit kan door soortgelijke organisaties bij elkaar te brengen en samen te op zoek te gaan naar de grootste uitdagingen van hun achterban. Dergelijke bijeenkomsten bieden tegelijk een kans voor de gemeente om de mogelijkheden en onmogelijkheden van de regeling toe te lichten en zo beter grip te krijgen op de instroom van aanvragen. Deze aanbeveling moet worden gezien als aanvullend op al bestaande initiatieven van de gemeente om samen met groepen in de stad beleid te ontwikkelen.

5. Inhoudelijke afstemming met de stadsdelen

De subsidieregeling is niet de enige manier waarop de gemeente vrijwilligersorganisaties in het kader van diversiteit ondersteunt. Ook in de stadsdelen worden veel initiatieven ondernomen die raakvlakken vertonen met de projecten die door afdeling Burgerschap en Diversiteit worden gefinancierd. Een betere communicatie en afstemming tussen de stadsdelen en de centrale stad moeten ertoe leiden dat diversiteitsbeleid op stadsdeelniveau en diversiteitsbeleid op gemeentelijk niveau elkaar aanvullen. Het zal er bovendien voor zorgen dat organisaties beter weten bij wie ze met welk project terecht kunnen, en dat er meer gebruik wordt gemaakt van het fijnmazige en wijkgerichte netwerk van stadsdelen.

6. Vervolgonderzoek

Dit onderzoek is ook een poging om de moeilijk vangbare effecten van maatschappelijke projecten te operationaliseren en in kaart te brengen. De mogelijkheden om projecten te beoordelen op hun positieve invloeden op de lange termijn, waren echter beperkt. Het kan lonen om op een later moment met (een deel van) de 17 organisaties die bij dit onderzoek werden betrokken opnieuw in gesprek te gaan. Dan zal blijken in hoeverre projecten ook op de lange termijn een positieve impact hebben op de doelstellingen in het resultaatgebied.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Bijlage 1

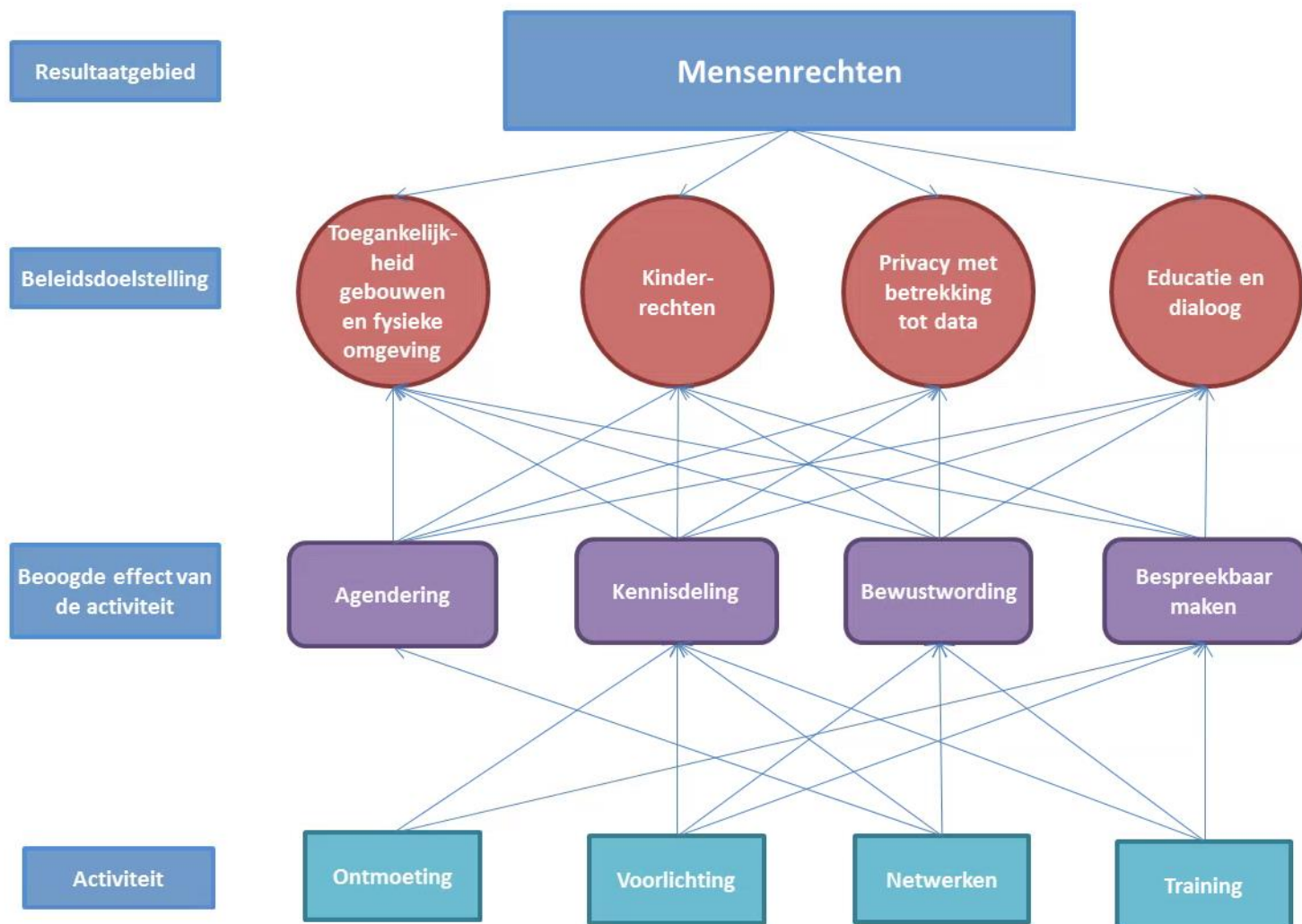
Beleidstheorieën

B1

B1 Beleidstheorieën

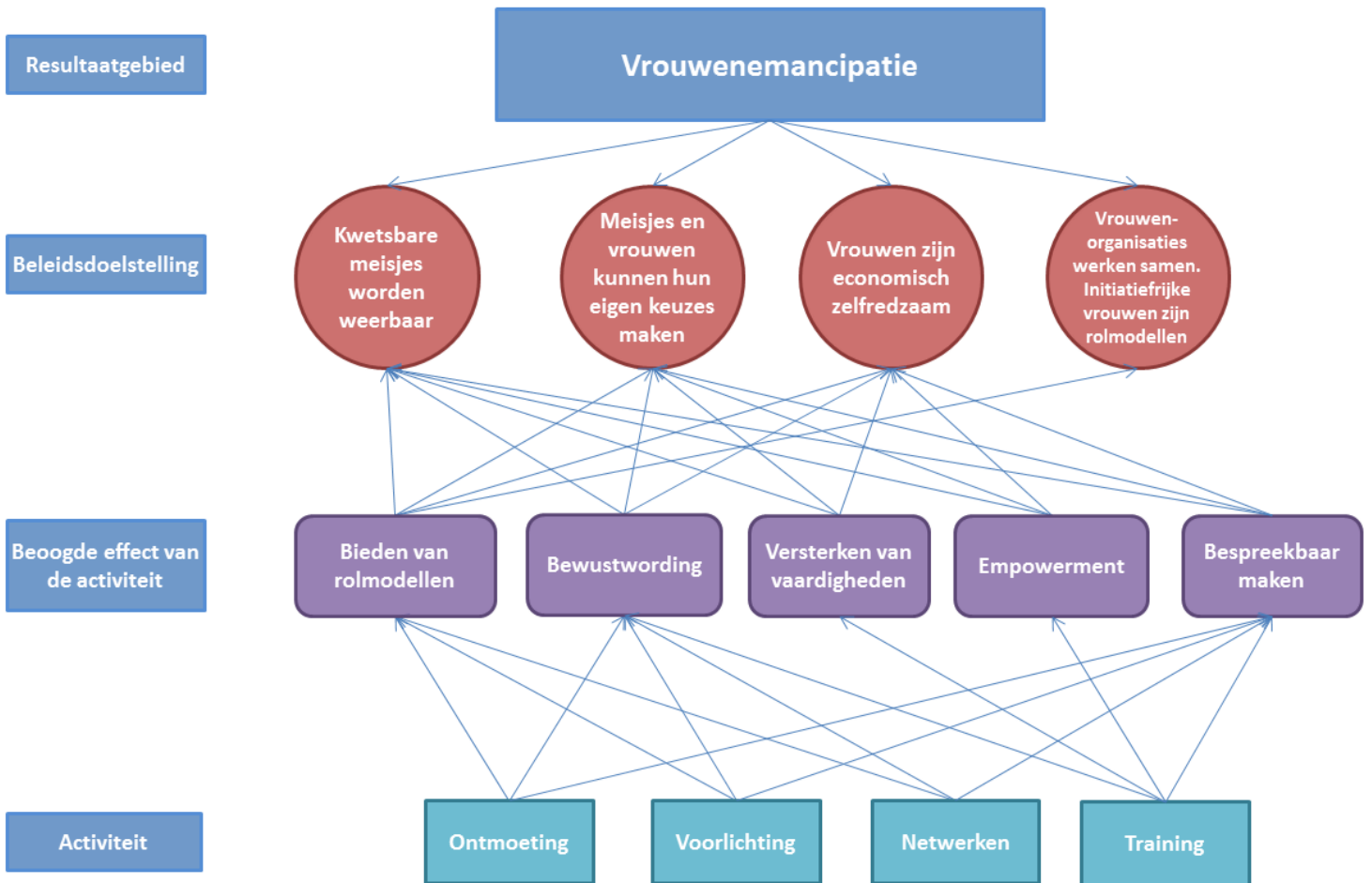
Beleidstheorie voor het resultaatgebied Mensenrechten

Figuur B1.1 Beleidstheorie Mensenrechten

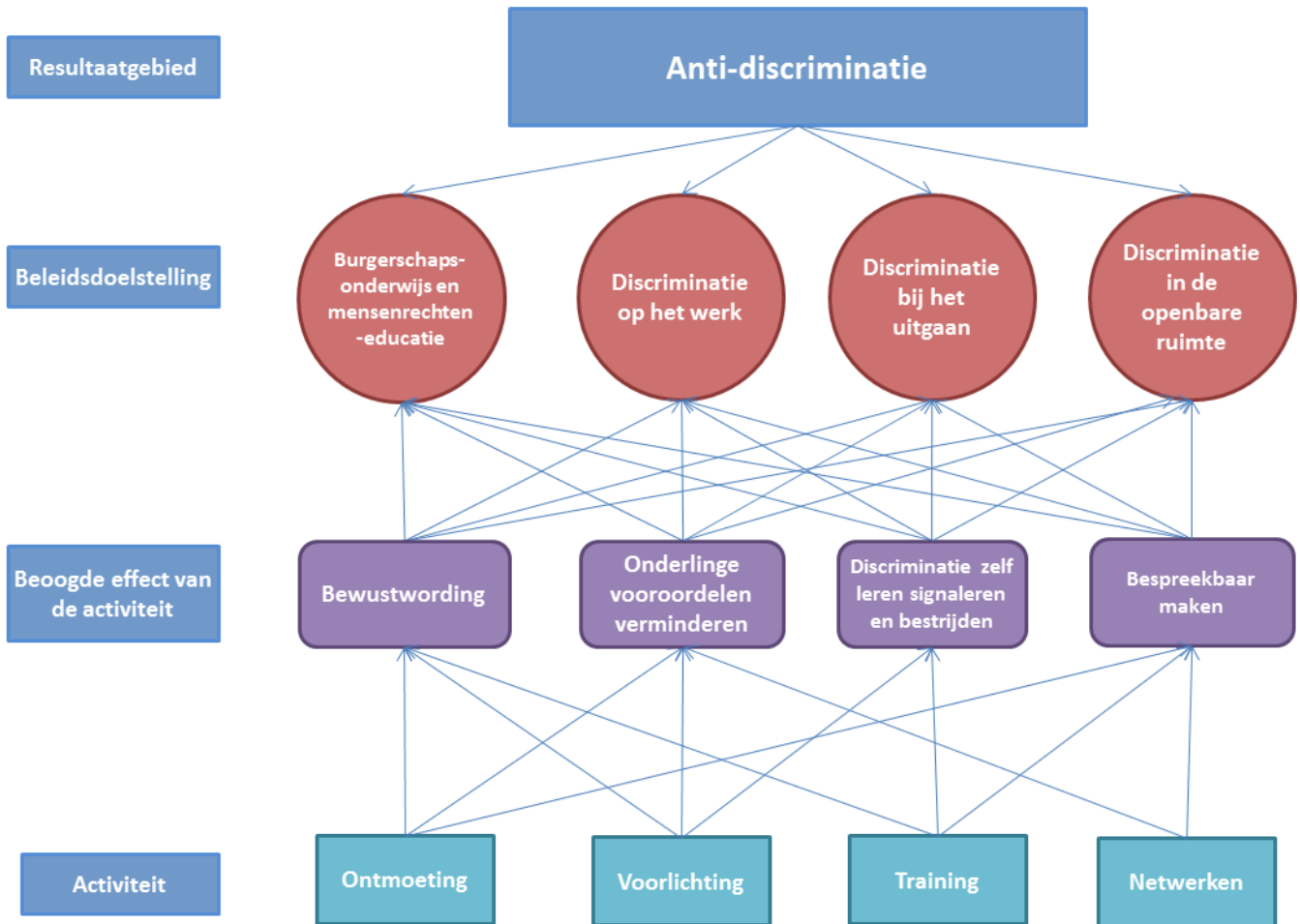
Beleids Theorie voor het resultaatgebied Vrouwenemancipatie

Figuur B1.2 Beleids Theorie Vrouwenemancipatie

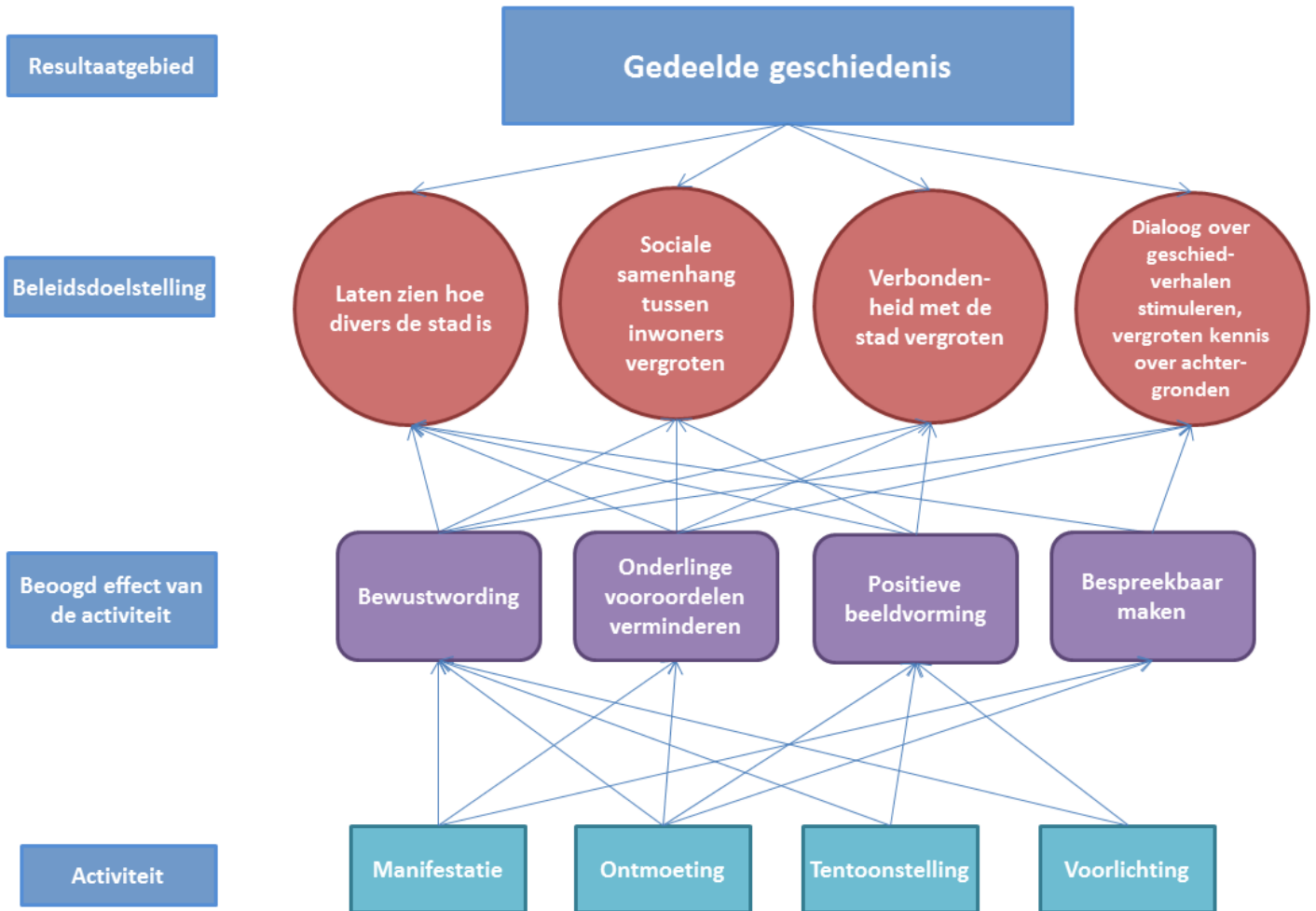
Beleids Theorie voor het resultaatgebied Anti-discriminatie

Figuur B1.3 Beleids Theorie Anti-discriminatie

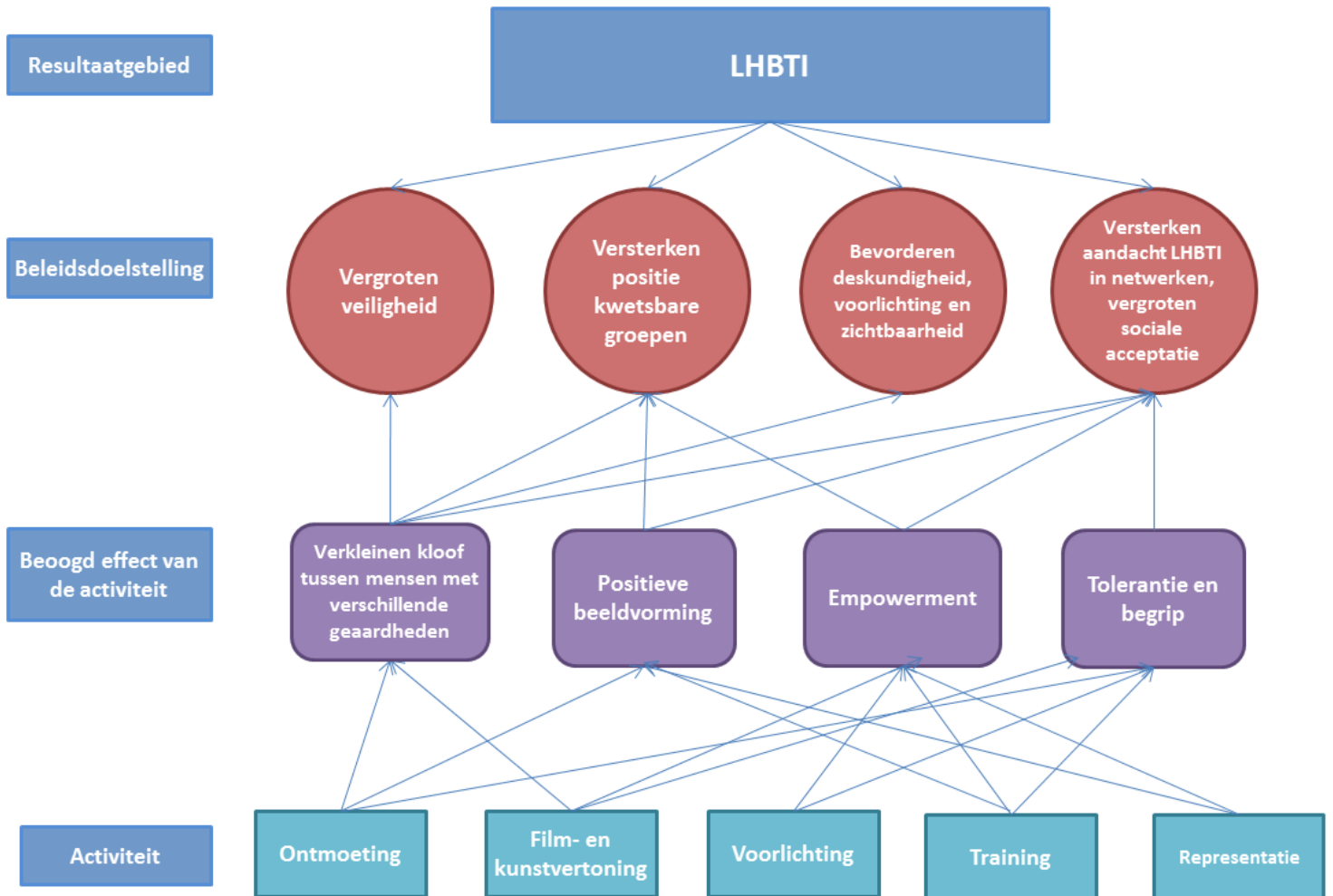
Beleids Theorie voor het resultaatgebied Gedeelde geschiedenis

Figuur B1.4 Beleids Theorie Gedeelde geschiedenis

Beleids Theorie voor het resultaatgebied LHBTI

Figuur B1.5 Beleids Theorie LHBTI

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Bijlage 2

Casussen

B2

B2 Casussen

1. Mensenrechten en burgerschap

Organisatie	EMCEMO
Verleend bedrag	9.500 euro
Periode	September – december 2015
Aantal deelnemers	80 tot 100 per activiteit
Doelstelling project	Begrip creëren over het concept mensenrechten

Beschrijving organisatie

EMCEMO, een Marokkaans-Nederlandse organisatie in Amsterdam, zoekt verbinding tussen groepen. De stichting wil sociale cohesie bevorderen en racisme, polarisatie en islamofobie bestrijden. Steun wordt geboden aan zwakkere groepen binnen de Marokkaanse gemeenschap. In het verleden kreeg de stichting een periodieke subsidie via de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP). De organisatie is dan ook bekend bij de gemeente.

Beschrijving project

In 2015 organiseerde EMCEMO vijf themabijeenkomsten over mensenrechten en burgerschap. De bijeenkomsten waren bedoeld om bezoekers te informeren over mensenrechten en zo een beter begrip te creëren van het onderwerp. De volgende aspecten van mensenrechten zijn aangesneden: onderwijs, diversiteit, etnisch profileren, religie en vrouwenrechten. Uiteindelijk wilde EMCEMO hiermee solidariteit creëren en intolerantie en discriminatie tegengaan. In het kader van dit project is samengewerkt met Amnesty International, het College Rechten van de Mens, het 21 Maart Comité en mensenrechten- en jongerenorganisaties van over de hele wereld.

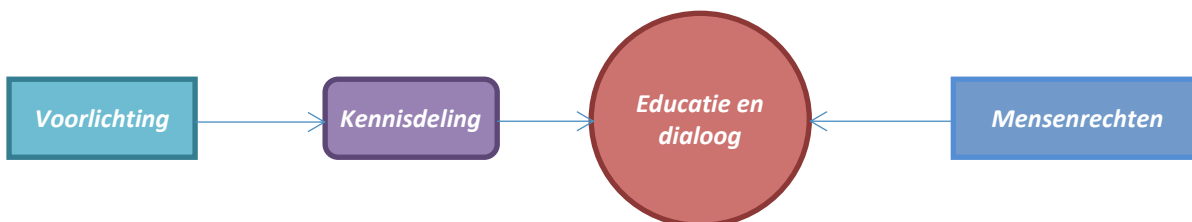
Werking en opbrengsten

EMCEMO merkt op dat het aanvragen van subsidie per project veel van de organisatie vraagt. Door het digitale systeem mist de organisatie erkenning en menselijk contact met de gemeente. Over de uitvoering van het project is men wel tevreden. Naar elke bijeenkomst kwamen 80 tot 100 mensen. Dat waren zowel leden uit de Marokkaanse achterban als vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Bezoekers leerden hoe mensenrechten terugkomen in zaken als negatieve stereotypingen van Marokkaanse jongeren in het onderwijs, vrijheid van meningsuiting in een multiculturele samenleving en de rechtspositie van Marokkaanse vrouwen. De aandacht voor de besproken thema's werd volgens de uitvoerders gewaardeerd. Volgens hen reageerden de bezoekers positief en is er behoefte aan een vervolg. Het is onbekend of dat er komt. Van de bijeenkomsten is een kort evaluatieverslag ingeleverd ter evaluatie.

“Het onderwerp mensenrechten bleek erg te leven bij de bezoekers.”

De doelredenering

De onderstaande doelredenering vat de aard van het project en de gewenste effecten samen.

Nog maar weinig vrijwilligersorganisaties hebben projecten georganiseerd rondom het thema mensenrechten met subsidie van de afdeling Burgerschap en Diversiteit. EMCEMO is daarin een uitzondering. De doelstellingen van dit project sluiten precies aan bij die van het diversiteitsbeleid. De inhoud van de bijeenkomsten lijkt ons bovendien goed aan te sluiten bij de belevingswereld van de doelgroep, waardoor kennis over mensenrechten toegankelijk wordt gemaakt. Uit de gesprekken met de uitvoerders blijkt dat de bijeenkomsten inderdaad de kennis van de bezoekers hebben vergroot. Ons oordeel over dit project is dan ook positief.

2. Jongeren Leiderschap Seminar

Organisatie	IZI Solutions
Verleend bedrag	7.500 euro
Datum	22 mei 2015
Aantal deelnemers	250
Doelstelling project	De positie van jongeren op de arbeidsmarkt verbeteren, hen zelfredzamer en weerbaarder maken tegen discriminatie op de werkvloer

Beschrijving organisatie

IZI Solutions wil raciale en economische ongelijkheid op de arbeidsmarkt tegengaan. Daartoe helpt de organisatie jongeren (door hen bewust te maken van de obstakels en handvatten te geven) en organisaties (door te werken aan hun in- en uitsluitingsmechanismen). IZI Solutions is bekend bij de afdeling Burgerschap en Diversiteit, twee keer eerder kreeg IZI Solutions subsidie voor leiderschapsseminars.

Beschrijving project

De Jongeren Leiderschap Seminar is een themabijeenkomst waar jongeren gratis kennis op kunnen doen van de sprekers die worden uitgenodigd en waar ze hun netwerk kunnen uitbreiden. De bedoeling is dat jongeren op die manier zelfredzamer worden, hun eigen keuzes leren maken en weerbaarder worden tegen discriminatie op de werkvloer. Voor dit project is samengewerkt met jongerenorganisaties in de stad (zoals New Urban Collective), met studenten- en studieverenigingen, uitzendbureau Unique en met vrijwilligerscentrale Vento.

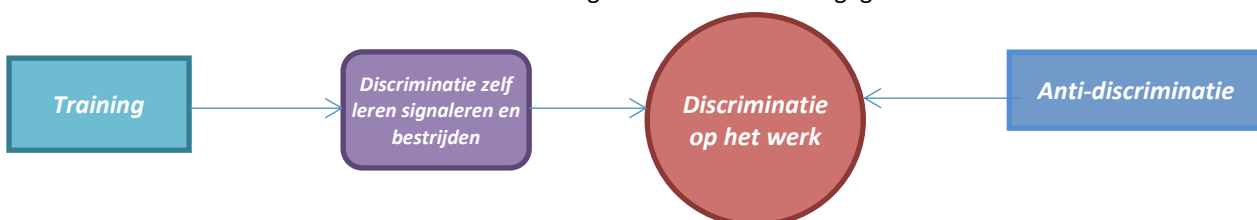
Werking en opbrengsten

De subsidieaanvraag ging de organisatie goed af. De doelen van de regeling vind men helder en de regeling transparant. Ook over het project zelf is de organisatie erg tevreden. Uit 600 aanmeldingen zijn 250 jongeren gekozen die de seminar mochten bijwonen, van wie ongeveer de helft een allochtone achtergrond heeft en van wie iets meer dan de helft studeert. Het grootste deel van de bezoekers was bekend bij de organisatie, via de lessen die bij hen op school worden gegeven en via jongerenorganisaties. De bezoekers waarderen het concept achter de seminar. Ze leren er over de thema's van de sprekers, bijvoorbeeld over netwerken of over weerbaarheid op de werkvloer. Naarmate de dag vordert, zien de uitvoerders hen zelfverzekerder worden. Enkele jongeren houden zelfs een baan over aan het contact met de sprekers. Voor de meesten is het echter onduidelijk wat het effect van de seminar is op de lange termijn. IZI Solutions heeft middels een verslag teruggeblikt op het project met de gemeente.

“De locatie heeft een bepaalde ambiance, die maakt dat jongeren zich eerst timide opstellen. Bij de eerste spreker durven ze nog geen vragen te stellen, niet kritisch te zijn. Tussendoor geven we hen tips over hoe ze dat kunnen doen: luister goed, noteer je vraag. Langzaam worden ze zelfverzekerder.”

De doelredenering

We formuleerden de doelredenering zoals hieronder weergegeven:

De doelen van de leiderschapsseminar passen slechts deels bij die van de gemeente. Weerbaarheid op de werkvloer is een thema dat past bij het beleid, maar was echter maar één onderdeel van de seminar. De andere resultaten van de dag, het netwerken en het leren omgaan met de sprekers, zijn voor het beleid minder relevant. De effecten voor de jongeren zijn op de lange termijn bovendien lastig te beoordelen. Hoewel het bereik van het project sterk is en de seminar ongetwijfeld voor veel jongeren een positieve ervaring is geweest, is ons oordeel over de doelmatigheid van dit project daarom negatief.

3. Voorkom discriminatie door elkaar te ontmoeten

Organisatie	Stichting Wa Lai
Verleend bedrag	2.335 euro
Datum of periode	Februari – mei 2015
Aantal deelnemers	35
Doelstelling project	Discriminatie en vooroordelen tussen Chinese Amsterdammers en andere minderheden verminderen

Beschrijving organisatie

Wa Lai helpt Chinezen in Amsterdam hun weg te vinden en draagt met voorlichtingen, Chinese les en spreekuren bij aan hun grootstedelijke burgerschapscompetenties. In het verleden kreeg de stichting via de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP) een periodieke subsidie.

Beschrijving project

De organisatie van Wa Lai merkte dat er onder Chinese Amsterdammers en andere minderheden (met name de Surinaamse, Turkse en Marokkaanse gemeenschappen) veel vooroordelen bestaan. Bovendien laat de mate van onderling contact en tolerantie te wensen over. Het project 'Voorkom discriminatie' is opgestart om daar, door de gemeenschappen in kleine groepjes samen over hun cultuur te laten praten, verandering in te brengen. Daartoe zouden twee à drie bijeenkomsten worden georganiseerd.

Werking en opbrengsten

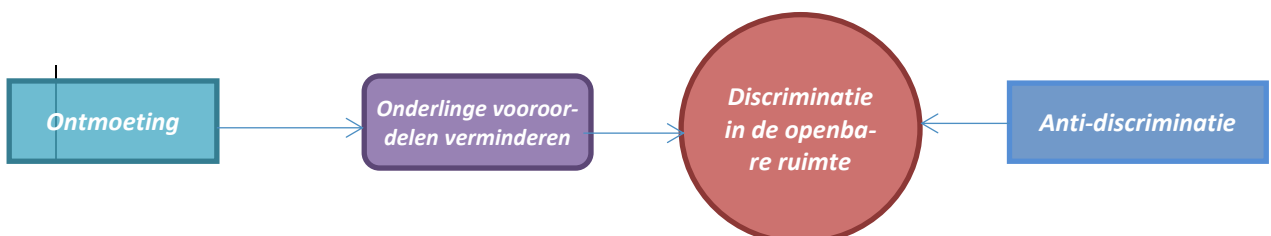
Bij het schrijven van de subsidieaanvraag had Wa Lai moeite met het digitale systeem. Men vond het lastig om te werken met de digitale indienomgeving en de e-herkenning, maar ook met het centrale subsidiebureau. Voor de stichting was de rol van dat bureau onduidelijk. Bovendien miste ze rechtstreeks contact met iemand aan wie advies kon worden gevraagd.

“Het digitale indienen en de e-herkenning is lastig, je moet er bovendien een DigiID voor hebben. Er is ook niemand om mee te praten en advies te vragen.”

Over de uitvoering van het project is de stichting behoorlijk ontevreden. In eigen woorden: *“Een fiasco.”* Uit de Surinaamse, Turkse en Marokkaanse gemeenschap wilde of kon niemand de bijeenkomsten bezoeken. De Chinese deelnemers hebben bij de eerste bijeenkomst in plaats daarvan geleerd over de slavernijgeschiedenis van Nederland, het koloniale verleden en de arbeidsmigratie uit Turkije en Marokko. Daarin bleken zij erg geïnteresseerd. De tweede bijeenkomst over discriminatie verliep minder goed. Zowel de bezoekers als de vrijwilligers wisten niet goed hoe ze dat thema aan moesten pakken. Wa Lai stelt dat de Chinezen wel vooroordelen hebben, maar daar niet over spreken. Iemand met een Chinese achtergrond zal zich volgens hen onttrekken aan een situatie waarin hij of zij al te veel te maken heeft met een Turkse of Marokkaanse Nederlander, maar zal diegene niet openlijk of bewust discrimineren. Dat liet weinig over om te bespreken. Na afloop van de bijeenkomst waren de vooroordelen dan ook onveranderd. Naar de bijeenkomsten zijn in totaal zo'n 35 mensen gekomen, allen uit de Chinese achterban van Wa Lai. Wa Lai heeft met de gemeente niet teruggeblikt op dit project. Het thema discriminatie zal waarschijnlijk niet opnieuw als zodanig besproken worden, maar Wa Lai hecht wel erg aan voorlichting over het Nederlandse migratieverleden voor minderheden. Wellicht zal dat nog eens herhaald worden.

De doelredenering

Op basis van de doelen van het project is onderstaande doelredenering opgesteld.

De doelstellingen van het project sluiten naadloos aan bij de doelstellingen van het diversiteitsbeleid. Bovendien geeft het project blijk van inhoudelijke relevantie door te beantwoorden aan een behoefte van de doelgroep. De uitvoering van het project zorgt er echter voor dat de doelredenering geen stand houdt. Dat komt doordat de inhoud van de activiteiten tijdens het project is aangepast, doordat dialoog tussen de minderheden niet kon worden georganiseerd en de activiteiten bovendien niet het gewenste effect hadden. De bijeenkomst over het Nederlands slavernij- en migratieverleden zou wel aan kunnen sluiten bij de beleidslijn gedeelde geschiedenis.

4. Slotmanifestatie Koto en Angisa

Organisatie	Surinaamse Vrouwen Bijlmermeer
Verleend bedrag	5.000 euro
Datum	24 oktober 2015
Aantal deelnemers	ongeveer 150
Doelstelling project	Tonen van raakvlakken tussen het Nederlandse en Surinaamse cultureel erfgoed en het overdragen van tradities op jongere generaties

Beschrijving organisatie

Surinaamse Vrouwen Bijlmermeer (SVB) werkt aan de emancipatie van Surinaamse vrouwen en behartigt haar belangen. Sinds 2013 is het behoud van het Surinaamse cultureel erfgoed ook een doel van de organisatie: men wil de Surinaamse cultuur en tradities doorgeven aan jongeren. Hoewel SVB al sinds 1982 actief is, was dit de eerste keer dat de stichting subsidie aanvraag bij de afdeling Burgerschap en Diversiteit.

Beschrijving project

Dit project behelsde een demonstratie van traditionele klederdracht, waarbij Surinaamse en Friese deelnemers hun cultuur toonden. Het doel hiervan was om de gelijkenissen tussen de verschillende stijlen te laten zien en om kennis over het cultureel erfgoed door te geven binnen de Surinaamse gemeenschap. Hiertoe is samengewerkt met het Centrum Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed, het Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis en landelijke Surinaamse organisaties.

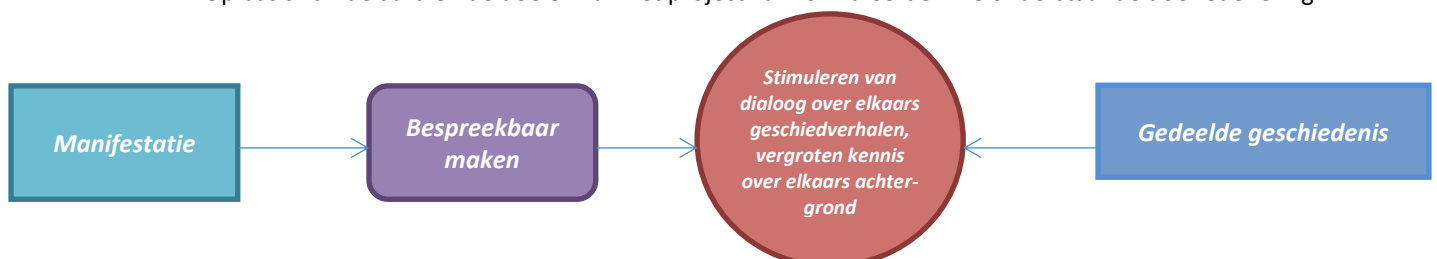
Werking en opbrengsten

Het aanvraagproces is volgens de organisatie prima verlopen. Wel wordt genoemd dat de toekenning lang op zich liet wachten. Tijdens de slotmanifestatie was het door een concurrerende activiteit elders in de stad minder druk dan verwacht. Toch is SVB tevreden over het verloop. De Friese en de Afro-Surinaamse groep maakten contact. De bezoekers hebben daarnaast inhoudelijke kennis opgedaan van de Surinaamse klederdracht, hoe ze te dragen en aan te passen aan de eigen stijl. Onderling is er tussen bezoekers gesproken over de gelijkenissen tussen de tradities. De deelnemers reageerden positief. Het grootste deel van hen was van Afro-Surinaamse afkomst en bekend met de organisatie. De Friezen die hun klederdracht lieten zien, waren vrijwel allemaal nieuw voor SVB. Er is nog geen evaluatieverslag naar de gemeente gestuurd. Mogelijk wordt de uitwisseling van het erfgoed eens herhaald, ditmaal met de nadruk op traditionele dans.

“Tijdens de slotmanifestatie was er veel contact tussen de ene en de andere groep: men danste en at samen.”

De doelredenering

Op basis van de aard en de doelen van het project kan formuleren we onderstaande doelredenering.

Hoewel de bijeenkomst een redelijk bereik had, de deelnemers positief reageerden en zij bovendien kennis op deden van culturele tradities staat de doelredenering onder druk. Dit komt door twee zaken. Ten eerste is er de inhoudelijke relevantie van het project. Er kan gesteld worden dat het overdragen van tradities van generatie op generatie binnen de eigen cultuur niet past bij de resultaatgebieden van de gemeente. Het tweede bezwaar komt voort uit het feit dat de deelnemers grotendeels uit de vaste achterban van SVB kwamen. Dat maakt de uitwisseling van de klederdracht met name een aangelegenheid voor de eigen groep en zorgt ervoor dat het uitwisselen van tradities op de achtergrond raakte.

5. Het andere verhaal: moslims en joden in de Tweede Wereldoorlog

Organisatie	Jehoeda Services
Verleend bedrag	10.000 euro
Periode	Oktober 2016 – juni 2017
Aantal deelnemers	300 (verwacht)
Doelstelling project	Bewustwording van de door moslims en joden gedeelde geschiedenis en een positievere beeldvorming onderling

Beschrijving organisatie

Jehoeda Services werkt veel met Turks- en Marokkaans-Nederlandse jongeren op het randje van de criminaliteit. De stichting wil hen een positiever zelfbeeld geven en hen op een andere manier in de samenleving laten staan. Op die manier werkt de organisatie tegen radicalisering, criminalisering en discriminatie. Jehoeda is bekend bij de gemeente door eerdere edities van ‘Het andere verhaal’.

Beschrijving project

‘Het andere verhaal’ is een tentoonstelling die laat zien hoe moslims en joden met elkaar omgingen in de Tweede Wereldoorlog en vooral hoe moslims joden hebben geholpen. Het doel ervan is om de islamitische en joodse gemeenschap in Amsterdam bewust te maken van deze geschiedenis, zodat hun onderlinge verhouding van nu bespreekbaar wordt en ze beide een positiever beeld van de ander krijgen. Voor dit project is samengewerkt met stadsdelen West en Noord, waar de tentoonstelling plaats zou vinden. Het project omvat een openingsbijeenkomst en vervolgactiviteiten zoals schoolbezoeken.

Werking en opbrengsten

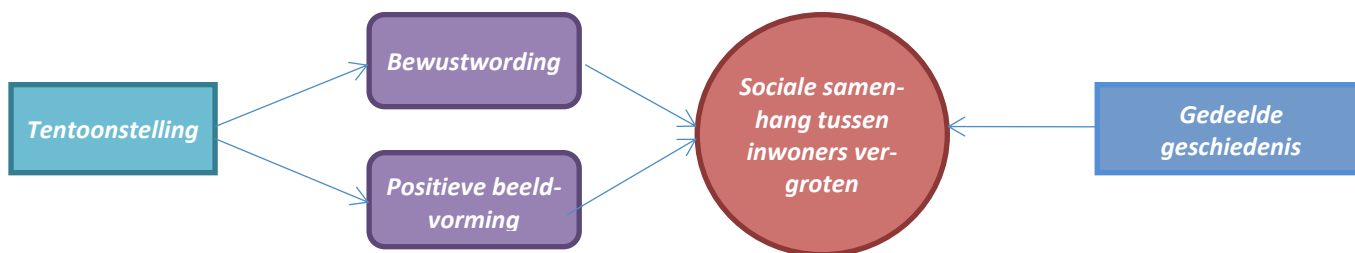
De organisatie waardeert de hulp van de afdeling Burgerschap en Diversiteit bij het schrijven van de aanvraag. Wel kwam de toekenning van de subsidie later dan afgesproken, waardoor de expositie vijf maanden werd uitgesteld. Ten tijde van het interview was de expositie nog niet gestart. De toegekende subsidie was slechts de helft van het aangevraagde bedrag. Het is de organisatie onduidelijk waarom.

Van vorige edities is bekend dat er zo’n 300 mensen uit de islamitische en joodse gemeenschap bereikt worden met de expositie. De bezoekers reageren vaak verbaasd op de verhalen die ze bij de expositie zien. De organisatie merkt dat moslims en joden gedurende de tentoonstelling makkelijker met elkaar in gesprek gaan over hun herkomst. De uitvoerders vindt het echter lastig in te schatten hoe blijvend die veranderingen zijn. Met de huidige middelen is het voor Jehoeda ook niet mogelijk om meerdere vervolgbijeenkomsten te organiseren, die het effecten zouden kunnen verduurzamen.

“Dit deel van de geschiedenis is voor hen een openbaring.”

De doelredenering

We formuleerden de doelredenering zoals hieronder weergegeven:

Aangezien de expositie ten tijde van het interview nog niet was opgestart, beoordelen we deze casus op basis van informatie over eerdere edities. Daaruit blijkt dat het bereik groot is en dat de effecten van de tentoonstelling op de korte termijn naadloos aansluiten bij het beleid. Het is echter onduidelijk in hoeverre deze effecten blijvend zijn, zeker nu het subsidiebedrag kleiner uitvalt dan gehoopt. De tentoonstelling getuigt echter wel van een creatieve aanpak en de stichting heeft in de afgelopen jaren sterke samenwerkingen opgebouwd. Daarom is ons oordeel over dit project toch voorzichtig positief.

6. Respect voor elkaars eigenschappen en/of geaardheid

Organisatie	Akasanoma
Verleend bedrag	3.000 euro
Datum	21 november 2015
Aantal deelnemers	ongeveer 25
Doelstelling project	Bespreekbaar maken van homoseksualiteit en LHBTI-discriminatie binnen de Afrikaanse gemeenschap

Beschrijving organisatie

Akasanoma is een stichting en radiostation in Amsterdam Zuidoost. De achterban bestaat uit de Afrikaanse gemeenschap in Amsterdam: een redelijk nieuwe migrantengroep, nog weinig bekend met de taal, het Nederlandse systeem en de maatschappij. De organisatie staat deze groep bij in hun integratie in Nederland. Akasanoma kreeg voorheen een periodieke subsidie middels de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP). De organisatie is dan ook bekend bij de gemeente.

Beschrijving project

Met het project *'Respect voor elkaars eigenschappen en/of geaardheid'* wilde Akasanoma de homo-emancipatie binnen de Afrikaanse gemeenschap vergroten. Akasanoma verwacht geen onmiddellijke acceptatie, maar wil homoseksualiteit en discriminatie wel bespreekbaar maken. Daartoe zijn twee activiteiten georganiseerd: een workshop over discriminatie en een paneldiscussie met Afrikaanse, homoseksuele sprekers en experts. Om deze activiteiten te realiseren is samengewerkt met Afrikaanse organisaties, kerken en moskeeën, Connecting Differences, Uganda Gay on the Move, het COC en de FNV.

Werking en opbrengsten

De subsidieaanvraag is volgens de organisatie soepel verlopen. Het digitale systeem vindt men handig. Wel noemt de organisatie dat het projectmatige subsidiestelsel hen onzekerheid oplevert over hun inkomsten en het lastig maakt om plannen te maken op de lange termijn.

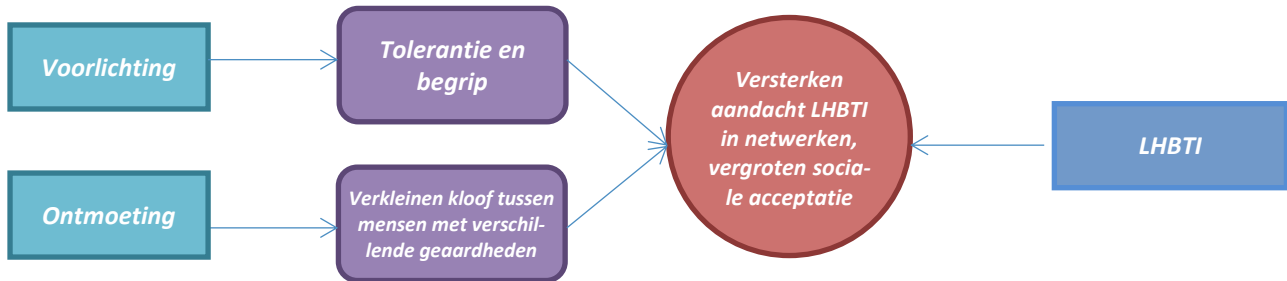
Over de uitvoering van het project is de stichting tevreden. Ongeveer 25 mensen, met name van Ghaneese afkomst, kwamen naar de twee bijeenkomsten. Veel van hen waren bekend met de stichting. De reacties op de activiteiten waren gemengd. Sommige deelnemers reageerden heftig en konden geen begrip opbrengen voor homoseksualiteit. Dit gold echter niet voor het grootste deel van de groep, zij reageerden positiever. Naarmate de discussie en de workshop vorderden werd de sfeer opener, merkte de organisatie. Deelnemers vertelden over persoonlijke ervaringen en kregen steun van de anderen. Ze leerden over de biologische oorsprong van homoseksualiteit: homoseksuelen kunnen hun geaardheid niet veranderen. Voor de organisatie is het echter onduidelijk in hoeverre de deelnemers deze nieuwe kennis meenemen naar huis.

Met de gemeente is nog niet teruggeblikt op het project. Wel is er een evaluatieverslag ingediend. In 2016 wordt het project vervolgd, de homo-emancipatie binnen de Afrikaanse gemeenschap is volgens Akasanoma nog niet af.

"De gemeente denkt dat alles met één workshop opgelost is. Het is echter een lopend proces. We zijn ver gekomen, maar als we nu stoppen zijn we snel terug bij het begin. Vervolgaanvragen voor subsidie vereisen veel informatie en er is een maximum aantal vervolgen dat je kan doen. Toch willen we met dit onderwerp verder."

De doelredenering

Onderstaande doelredenering vat het project en de gewenste effecten samen.

Ons oordeel over het project is voorzichtig positief. Enerzijds is het duidelijk dat de doelstellingen van Akasanoma aansluiten bij de doelstellingen van de gemeente. Inhoudelijk passen de georganiseerde activiteiten ook bij die doelstellingen. Wat betreft de uitvoering zijn er echter wat kanttekeningen te stellen bij de doelmatigheid van het project. Het bereik is niet erg groot en het gewenste effect wordt slechts in kleine mate bereikt: het project heeft niet gezorgd voor volledige tolerantie en begrip voor homoseksualiteit. Uit gesprekken met de uitvoerders blijkt dat dat voor de Afrikaanse gemeenschap nu ook nog te veel gevraagd is. Wel is het onderwerp bespreekbaar gemaakt. Zo bezien is dit project een noodzakelijke, eerste stap in de goede richting. Het is bovendien waardevol dat Akasanoma met haar activiteiten een redelijk nieuwe migrantengemeenschap bereikt. Ten slotte heeft de organisatie voor dit project veel samenwerkingsverbanden aangehaald.

7. Seksuele diversiteit

Organisatie	Zij die blijven
Verleend bedrag	4.900 euro
Periode	Januari - juli 2016
Aantal deelnemers	22 tot 25 per bijeenkomst
Doelstelling project	Begrip creëren over en acceptatie van seksuele diversiteit in Amsterdam

Beschrijving organisatie

Stichting Zij die blijven wil mensen van verschillende culturele achtergronden bij elkaar brengen en op die manier bijdragen aan een beter leefbare, multiculturele maatschappij. De achterban is grotendeels Surinaams. Voorheen kreeg de stichting een periodieke subsidie via de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP).

Beschrijving project

Het project bestond uit vijf voorlichtingsbijeenkomsten over seksuele diversiteit. Het doel van de bijeenkomsten was om de bezoekers te doen begrijpen wat voor verschillen er zijn in seksuele geaardheid en tolerantie richting mensen met een andere geaardheid te bevorderen. Er is samengewerkt met de GGD.

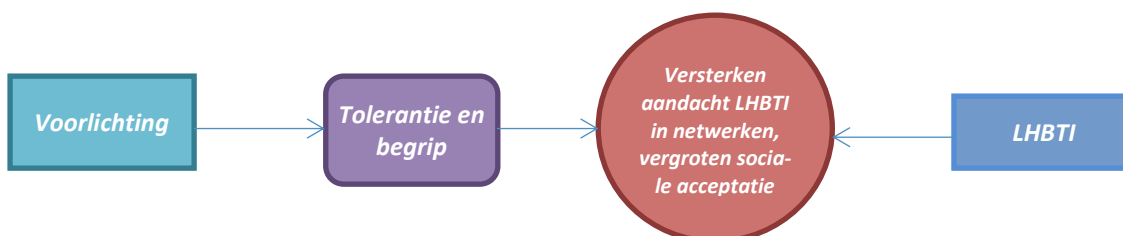
Werking en opbrengsten

De subsidieaanvraag is volgens de organisatie goed verlopen. Wat betreft het project was de organisatie echter minder tevreden dan over een eerdere versie. Dit jaar viel de opkomst tegen. Volgens de uitvoerder was het de bedoeling dat vluchtelingen deze keer mee zouden doen aan de discussiegroep, maar die kwamen niet naar de bijeenkomsten. Bij elk van de vijf bijeenkomsten kwamen gemiddeld 22 tot 25 mensen. Gaandeweg is een aantal deelnemers afgehaakt, omdat ze wat er besproken werd aanstootgevend vonden. Bezoekers hadden veelal een Surinaamse, Antilliaanse, Nederlandse of Noord-Afrikaanse achtergrond. Met name alleenstaande, oudere mensen die worstelden met hun geaardheid zijn vaak teruggekomen. Daarnaast kwamen ouders langs met misverstanden over hun kind: ze zagen homo- en biseksualiteit als een ziekte, bevlieging of gevaar. De organisatie heeft hen uitgelegd dat het niet zo zit. De deelnemers gaven bij de laatste bijeenkomst aan wat op te hebben gestoken van de voorlichtingen. Daarnaast zagen de uitvoerders gedurende de sessies meer en meer contact tussen hetero's en homo's. Men weet niet of die verandering blijvend is. De organisatie heeft nog niet teruggeblikt op het project met de gemeente. Stichting Zij die blijven is door de lage opkomst van dit jaar onzeker of het project nog eens herhaald wordt.

“Er is in ieder geval een begin gemaakt met het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit.”

De doelredenering

Op basis van de besproken informatie hebben we onderstaande doelredenering opgesteld.

De doelstellingen van dit project sluiten naadloos aan bij de doelen uit het diversiteitsbeleid. Uit het gesprek met de uitvoerder blijkt ook dat er stappen zijn gezet in het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit. Of daarmee echter ook (blijvend) begrip is gecreëerd, is onduidelijk. Ook is het bereik van de voorlichtingsbijeenkomsten tamelijk klein. Er is weinig samengewerkt met organisaties waarmee de vluchtelingen eventueel bereikt hadden kunnen worden. Ons oordeel over dit project is daarom gematigd positief.

8. Opzetten van multimedialplatform

Organisator	Marcel Heyman (Radio Pink Terrorists)
Verleend bedrag	5.000 euro
Periode	Juli – december 2015
Bereik	ongeveer 1.000
Doelstelling project	Het vergroten van het bereik van Radio Pink Terrorist, in het speciaal onder jongeren, en het creëren van interactie tussen het platform en het publiek.

Beschrijving organisatie

Marcel Heyman heeft in eigen persoon subsidie aangevraagd om zijn radioprogramma (Radio Pink Terrorists) uit te breiden naar een multimediaal platform. Op het platform kunnen LHBTI-organisaties en – belanghebbenden elkaar vinden, hun passies bespreken en hun zichtbaarheid vergroten. Zo wil Heyman de LHBTI-gemeenschap *empoweren*. Sinds 2016 is Radio Pink Terrorists een stichting. Marcel Heyman heeft naast dit project een keer eerder subsidie aangevraagd, maar deze werd afgewezen.

Beschrijving project

Het uitbreiden van het radioprogramma naar een multimediaal platform behelsde onder andere het opzetten van een website, video's, blogs en een facebookpagina. Het doel daarvan was om het bereik van Radio Pink Terrorists te vergroten en een jonger publiek aan te boren. Daarnaast zouden de nieuwe media zorgen voor meer interactie tussen het platform en het publiek. Om deze uitbreiding te realiseren, is er samengewerkt met het COC en deelorganisaties op het gebied van LHBTI voor vluchtelingen, bi-culturele LHBTI's en transgenders. LHBTI-organisaties kunnen elkaar via het platform vinden en een samenwerking starten.

Werking en opbrengsten

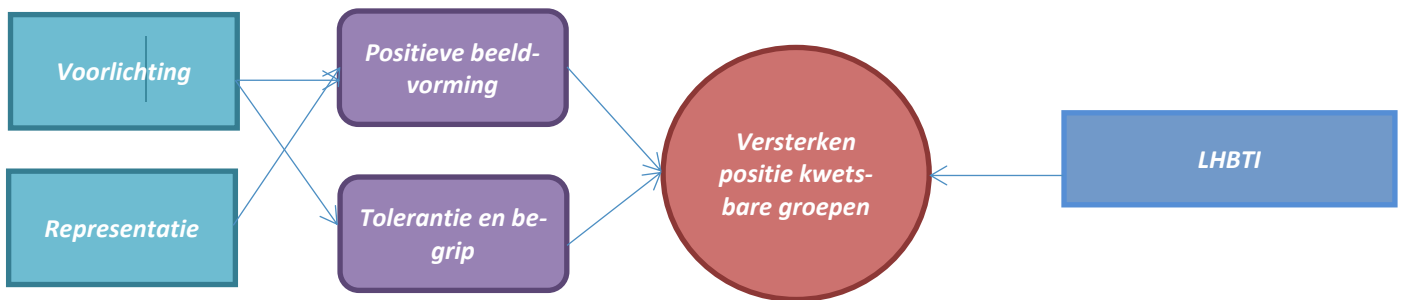
Het aanvragen van de subsidie is volgens de organisatie goed verlopen. Op de website van de gemeente was genoeg informatie te vinden om de aanvraag op te stellen. Het gesprek naar aanleiding van de aanvraag is minder positief ervaren. Uit vragen van de gemeente bleek voor de organisatie dat men zich niet had verdiept in het project. Ook daarna wordt de communicatie vanuit de gemeente af en toe 'on-professioneel' genoemd. Heyman kreeg tegenstrijdige berichten en werd pas laat op de hoogte gesteld van nieuwe ontwikkelingen.

“Je moet als aanvrager goed weten wat je zegt. Je moet weten wat de subsidiegever verwacht. In dit geval, voor dit bedrag, was de aanvraag vrij eenvoudig. Ik ben bij mezelf gebleven. Het was mij wel duidelijk wat ze wilden. Op de website staat veel informatie. Als je je daarin verdiept moet het geen punt zijn.”

De uitvoering van het project is volgens plan verlopen. Er zijn video's gemaakt, de website is verbeterd en het bereik van de Facebookpagina is gegroeid. Via deze kanalen is onder andere aandacht besteed aan de EuroPride in Amsterdam, aan het transgenderschap, aan het welzijn van LHBTI-senioren in verzorgingstehuizen en aan de problemen die bi-culturele LHBTI's ervaren. Zo ontstaat er volgens de organisatie meer inzicht in de onderwerpen die door Radio Pink Terrorists worden aangesneden. De organisatie achter Radio Pink Terrorists is blij te merken dat de bekendheid van het platform groeit en dat het publiek zich gesteund voelt. Dat merkt Heyman aan de persoonlijke verhalen die hij te horen krijgt. Bezoekers, kijkers en luisteraars komen voornamelijk uit de LHBTI-gemeenschap. Het is lastig in te schatten hoe groot het publiek precies is. De Facebookpagina is gegroeid van 670 volgers voor het project van start ging, naar 1.000 volgers nu. Enkele video's zijn tot 1.500 keer bekeken. De organisatie heeft geen zicht op de kenmerken van haar achterban, het is onbekend uit welk deel van het land of van de stad de bezoekers, kijkers en luisteraars komen. Met de gemeente is nog niet teruggeblikt op het project.

De doelredenering

Onderstaande doelredenering vat de aard van het project en de gewenste effecten samen.

Het project ter uitbreiding van Radio Pink Terrorist draagt op een creatieve manier bij aan de doelstellingen van het LHBTI-beleid van de gemeente Amsterdam. Bovendien lijkt het bereik van de organisatie te groeien. Daarnaast hebben de resultaten van de subsidieverlening een duurzaam karakter. Zolang het bereik op peil blijft, zullen de nieuwe media van de organisatie invloed op de positie van LHBTI's uitoefenen. Wat dat betreft houdt de doelredenering stand. Een kritische kanttekening kan worden gezet bij de mate waarin het project specifiek gericht is op Amsterdam. De kanalen van Radio Pink Terrorists zijn immers voor iedereen toegankelijk waardoor het moeilijk vast te stellen is in hoeverre Amsterdammers van de activiteiten profiteren.

9. Filmfestival TranScreen

Organisatie	Transmotion
Verleend bedrag	15.000 euro
Periode	3 - 7 juni 2015
Aantal deelnemers	Ongeveer 1.000
Doelstelling project	Het bieden van een positieve beeldvorming van transgenderschap en het bevorderen van transrepresentatie in de media

Beschrijving organisatie

Transmotion is een jonge, Amsterdamse organisatie die culturele en sociale activiteiten organiseert op het terrein van transgender. De stichting heeft haar doelen in tweeën opgesplitst: ten eerste streeft ze naar emancipatie en empowerment van de transgenderdoelgroep. Ten tweede wil ze zorgen voor meer acceptatie en zichtbaarheid van genderdiversiteit in de samenleving.

Beschrijving project

Een belangrijk doel van filmfestival TranScreen is om een positieve, niet-standaard beeldvorming van transgenderschap mee te geven en transrepresentatie in de media te bevorderen. Het festival biedt ook een laagdrempelige stap in de wereld van transgenders. Naast de filmvertoningen zijn er exposities, workshops en is er ruimte om elkaar te ontmoeten. Er wordt samengewerkt met andere filmfestivals en transorganisaties: CinemAsia, TNN, IHLIA, OT301/De Peper, Vrankrijk, Occii, Pakhuis Wilhelmine, De Trut, Klik! Animatie Festival Amsterdam, Transvisie, TransPride Amsterdam, Rialto en VUmc.

Werking en opbrengsten

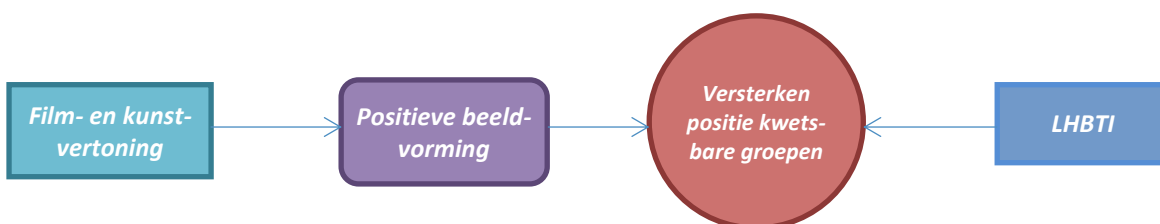
Wat betreft het opstellen van de subsidieaanvraag vond de organisatie het lastig om het inhoudelijke programma al vroeg uit te moeten werken. Ook vond men het vervelend dat ze het aanvraagformulier niet konden downloaden om er met meerdere mensen tegelijk aan te werken.

De organisatie is erg tevreden en enthousiast over het project. Naar het festival kwamen zo'n 1.000 bezoekers, voornamelijk filmmakers, transgenders en nieuwsgierige filmliefhebbers. De bezoekers gaan op het festival makkelijker de verbinding met elkaar aan, ze voelen zich vertrouwd. Voor cisgender bezoekers gaat er een wereld open. Ze leren en zien dat genderidentiteit niet zo binair in elkaar zit en hoe serieus het transgenderschap is voor de mensen die ermee leven. In 2017 wordt het festival herhaald. Met de gemeente is nog niet teruggeblikt op het project, hoewel de organisatie graag meer contact zou willen, ook om bijvoorbeeld tips te geven hoe de gemeente zelf inclusiever zou kunnen zijn.

“Elke editie komen er ter plekke mensen uit de kast. Voor het eerst voelen ze zich vrij om zich te kleden zoals ze willen en over hun ideeën te praten.”

De doelredenering

Onderstaande doelredenering vat de aard van het project en de gewenste effecten samen.

De beoogde effecten sluiten precies aan bij de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Het filmfestival bereikte een grote groep mensen en getuigt van een creatieve, eigentijdse aanpak en een groot vermogen tot samenwerking. Uit de gesprekken met de organisatie blijkt bovendien dat bezoekers uit de transgenderdoelgroep zich gesterkt voelen door het festival, terwijl bezoekers die onbekend zijn met het onderwerp een positiever en ruimer beeld opdoen van het transgenderschap. Ons oordeel over dit project is dan ook erg positief.

10. *Jezelf kunnen zijn in Amsterdam*

Organisatie	Connecting Differences
Verleend bedrag	98.568 euro
Periode	Januari 2014 – december 2015
Aantal deelnemers	Ongeveer 300 mensen
Doelstelling project	Emancipatie en positieve zichtbaarheid voor bi-culturele LHBT's en bewustwording van seksuele en culturele diversiteit in Amsterdam

Beschrijving organisatie

Connecting Differences is een professionele organisatie die zich inzet voor de (bi-culturele) LHBT-gemeenschap in Amsterdam. De organisatie wil bewustzijn creëren over seksuele en culturele diversiteit in de stad en de LHBT-gemeenschap *empoweren*. Connecting Differences heeft een groot netwerk van sleutelfiguren uit de lokale LHBT-gemeenschap en uit migrantengemeenschappen. In 2014 heeft de organisatie voor het eerst subsidie ontvangen van de afdeling Burgerschap en Diversiteit.

Beschrijving project

'Jezelf kunnen zijn in Amsterdam' is een veelzijdig project. De bijbehorende activiteiten kunnen grofweg worden opgedeeld in twee categorieën: training en voorlichting. Bij de uitvoering is samengewerkt met vrijwilligers uit de LHBT-gemeenschap, diverse migrantenorganisaties en koepelorganisaties als het COC. **Training.** Het project omvatte diverse trainingen om vrijwilligers uit de bi-culturele LHBT-gemeenschap te *empoweren*. Ook was er een trainingsweekend waar sleutelfiguren uit migrantengemeenschappen brainstormden over manieren om hun achterban bekend te maken met seksuele en culturele diversiteit. Deze trainingen bereikten een kerngroep van ongeveer 35 mensen.

Voorlichting. In navolging van de trainingen zijn drie activiteiten georganiseerd waarbij de dialoog is gevoerd over seksuele en culturele diversiteit. De bijeenkomsten gingen achtereenvolgend over seksuele diversiteit in Bos en Lommer, bi-culturele transgenders en over religie en seksuele diversiteit. In totaal zijn hiermee 180 tot 200 mensen bereikt. Ten slotte is er een slotconferentie van het project gehouden, waar 170 mensen op af kwamen.

Werking en opbrengsten

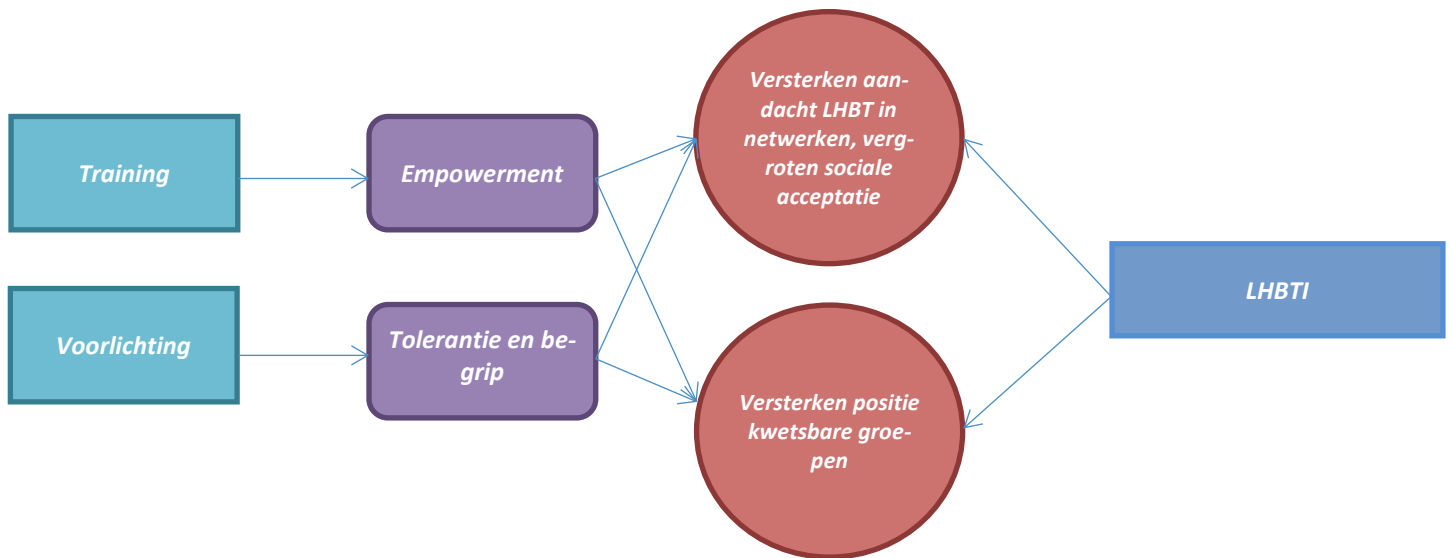
De subsidieaanvraag is volgens Connecting Differences goed verlopen. De organisatie is blij dat ze van de gemeente de vrijheid krijgt activiteiten gaandeweg in te vullen. Zo kan er ingesprongen worden op de actualiteit. Wel vindt men het jammer dat de aanvraag lang in behandeling is geweest. Het project zelf is naar tevredenheid van de organisatie verlopen. Doordat er overlap zit in het bereik van de verschillende activiteiten, schatten we dat er in totaal zo'n 300 mensen zijn bereikt, met een diverse achtergrond wat betreft geslacht, geaardheid en cultuur. Van de trainingen leerden vrijwilligers kennis over activisme in Nederland en manieren om de media in te zetten voor je project. De getrainde vrijwilligers zetten zelf ook weer projecten op die bijdragen aan de emancipatie en zichtbaarheid van hun groep. Zo realiseerden ze de Marokkaanse en de eerste 'transgenderboot' van de EuroPride. De drie voorlichtingsactiviteiten brachten volgens de organisatie meer begrip van en een open dialoog over de besproken onderwerpen. Connecting Differences heeft een evaluatieverslag ingeleverd en heeft mondeling met de gemeente teruggeblikt op het project. Van 2016 tot en met 2018 wordt er verder gebouwd aan het project. Voor 2016 is opnieuw subsidie ontvangen van de gemeente.

"De trainingen bieden een platform waar de vrijwilligers elkaar kunnen leren kennen. Het is als een bubbel: de sfeer is goed, iedereen is gemotiveerd en wordt klaargestoomd om nog actiever te worden."

De doelredeneringen

Op basis van de besproken informatie volgen de twee onderstaande doelredeneringen. Ons oordeel over het project *'Jezelf kunnen zijn in Amsterdam'* is nadrukkelijk positief. De doelstellingen van het project sluiten terdege aan bij die van de gemeente. Uit de gesprekken met de organisator en een deelnemer blijkt ook dat de gewenste effecten worden bereikt. Dat zien we onder meer aan de vervolgactiviteiten die de vrijwilligers voortbrengen. Het project heeft een creatieve, eigentijdse aanpak en kent

een behoorlijk bereik, zeker wanneer we het rimpeleffect meenemen van vervolgactiviteiten. De doelredenering houdt dan ook stand. Wat verder spreekt voor het project is het grote netwerk dat de organisatie heeft in Amsterdam, binnen zowel de (bi-culturele) LHBT-gemeenschap als de migrantengemeenschappen. Met dat netwerk bereikt ze diverse nieuwe doelgroepen en kan ze inspringen op problemen die deze groepen signaleren.

11. Queer diversity in Hong Kong and Amsterdam 2016

Organisatie	CinemAsia
Verleend bedrag	7.500 euro
Periode	3 – 14 maart 2016
Aantal deelnemers	Ongeveer 80
Doelstelling project	Bewustwording van seksuele diversiteit binnen de Aziatische gemeenschap, het weerleggen van vooroordelen en een voorbeeld zijn voor de Chinese LHBTI-gemeenschap

Beschrijving organisatie

CinemAsia is een Amsterdams festival voor Aziatische films. De organisatie wil de diversiteit in de Aziatische cultuur zichtbaar maken, de diverse geschiedenis van de Aziatische diaspora laten zien en een community bieden voor film liefhebbers en Aziatische Nederlanders. Films uit de Aziatische LHBT-gemeenschap zijn een vast onderdeel van het festival. CinemAsia is een nieuw contact voor de afdeling Burgerschap en Diversiteit.

Beschrijving project

Het door de gemeente gesubsidieerde deel van het festival behelsde een foto-expositie en paneldiscussie over de sociale en culturele positie van de LHBTI-gemeenschap in Hong Kong en Amsterdam en de representatie van de gemeenschap in de media. Het doel was om bewustzijn te creëren van de diversiteit binnen de Aziatische gemeenschap, vooroordelen te weerleggen en voorbeelden te bieden voor de Chinese LHBTI-gemeenschap. Voor dit project is samengewerkt met Pakhuis de Zwijger.

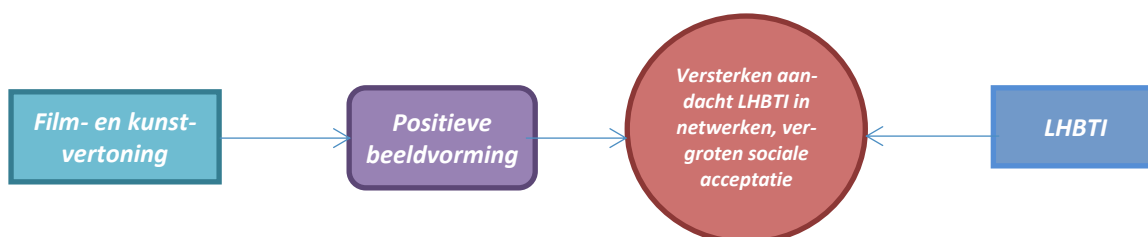
Werking en opbrengsten

Het opstellen van de aanvraag is volgens de organisatie prima verlopen. Ook vond men het prettig om bij de gemeente uitgenodigd te worden op gesprek. Vervelend was echter dat de toekenning van de subsidie veel later kwam dan gepland, waardoor de foto-expositie in de Openbare Bibliotheek Amsterdam niet door kon gaan. Wel heeft de expositie gehangen in Pakhuis de Zwijger. Mede daardoor kwam er volgens de organisatie meer mensen zonder Aziatische achtergrond op het evenement af dan gebruikelijk is voor het filmfestival.. De expositie en de paneldiscussie zijn door het publiek erg positief ontvangen. De organisatie was dan ook tevreden. De effecten van de activiteit in termen van de beoogde bewustwording en vermindering van vooroordelen zijn lastig in te schatten. Ter evaluatie is er een verslag opgestuurd naar de afdeling Burgerschap en Diversiteit. Het filmfestival wordt in 2017 herhaald, maar het is nog onduidelijk of dat ook geldt voor de foto-expositie en paneldiscussie.

“Het Pakhuis de Zwijger-publiek bracht weer meer diversiteit onder de bezoekers.”

De doelredenering

Op basis van dit project en de doelstellingen van de gemeente hebben we onderstaande doelredenering geformuleerd.

De doelstellingen van dit project en de doelen van het diversiteitsbeleid sluiten deels bij elkaar aan, met name wat betreft het aanmoedigen van een betere beeldvorming van de LHBTI-gemeenschap in Amsterdam. Het bereik van de expositie en de discussie is redelijk, maar de effecten van beide zijn onduidelijk en daardoor is het ook niet helder in hoeverre beide activiteiten hebben bijgedragen aan het beleidsdoel van de gemeente: het vergroten van de sociale acceptatie. Ons oordeel over de doelmatigheid van dit project is dan ook matig.

12. GenderBlender

Organisatie	Sexmatters
Verleend bedrag	4.185 euro
Periode	December 2015 – februari 2016
Aantal deelnemers	300-350
Doelstelling project	Bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit onder jongeren en het begrip voor beide thema's vergroten

Beschrijving organisatie

Sexmatters is een jonge organisatie uit Amsterdam die met jongeren het gesprek voert over seksuele diversiteit en genderidentiteit. Dat wordt gedaan op plekken waar jongeren zich verzamelen: op festivals, bij sportverenigingen en op ROC's. De GenderBlender-workshop was het eerste project waarvoor de stichting subsidie aanvroeg bij Burgerschap en Diversiteit.

Beschrijving project

GenderBlender geeft jongeren inzicht in diversiteit in seksuele voorkeur en genderidentiteit aan de hand van films zien en persoonlijke verhalen van de vrijwilligers. De jongeren gaan met elkaar in gesprek en kunnen bij de vrijwilligers terecht met vragen over seks, liefde en gender. Het doel is om hen bewust te maken van hun identiteit en tegelijk respect en begrip te creëren voor de identiteit van een ander. De workshop duurt anderhalf uur. In het kader van dit project werkt Sexmatters naast ROC Amsterdam samen met stichting Doc en het COC.

Werking en opbrengsten

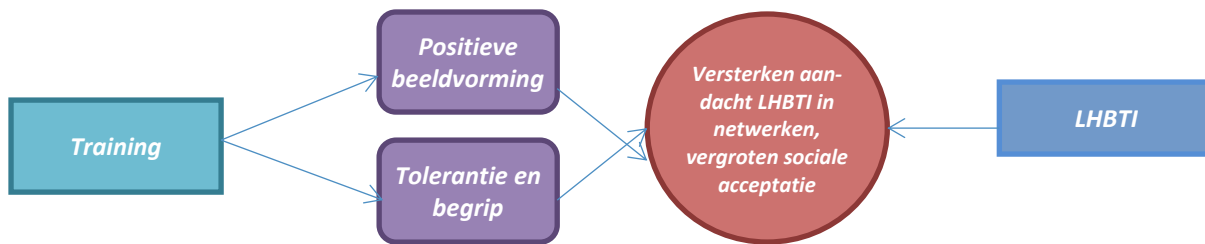
De subsidieaanvraag bij Burgerschap en Diversiteit is volgens de organisatie van Sexmatters soepel verlopen. Het is goed bevallen dat de gemeente hen uitnodigde voor een mondelinge toelichting. Wel werd genoemd dat het lang duurde voordat de subsidie werd toegekend. In eerste instantie werd de aanvraag afgekeurd, omdat de gemeente van mening was dat de workshop uit het budget van scholen gefinancierd zou kunnen worden.

De workshops zijn naar tevredenheid van de organisatie verlopen. In totaal zijn er twintig workshops gegeven, op twee locaties van het ROC Amsterdam, waarmee ongeveer 300 tot 350 jongeren met uiteenlopende culturele achtergronden zijn bereikt. Evaluaties en reacties van leraren en coördinatoren zijn positief. Scholieren stellen tijdens de workshop veel vragen. De begeleiders van de workshops zien een groeiende nieuwsgierigheid en interesse in seksuele- en genderdiversiteit. Zo leren scholieren dat homoseksualiteit niet alleen over seks gaat, maar ook over liefde. Bovendien gaan ze over dergelijke onderwerpen met elkaar in gesprek. Hierdoor verandert de groepsdynamiek positief. De organisatie twijfelt of de attitudeveranderingen blijvend zijn. In de toekomst wil de stichting de workshop dan ook in een reeks aanbieden, zodat ze jongeren meer diepgang kunnen bieden. Ter evaluatie van GenderBlender is een verslag ingediend bij de afdeling Burgerschap & Diversiteit. Het project wordt in 2016/2017 herhaald, opnieuw met subsidie van de gemeente.

“De dynamiek in de groep verandert blijvend. De vraag is alleen in hoeverre ze ook dat meenemen naar hun privéomgeving.”

De doelredenering

GenderBlender sluit qua doelstellingen goed aan bij doelstellingen van het gemeentelijke diversiteitsbeleid. Daarnaast is er samenwerking gezocht met andere Amsterdamse organisaties. We formuleerden de doelredenering zoals hieronder weergegeven:

Ons oordeel over de GenderBlender-workshop is positief. Uit gesprekken met uitvoerders blijkt dat het project volgens plan is verlopen, het bereik naar behoren is en de participatie van deelnemers goed genoemd kan worden. Aan de hand van de open en enthousiaste reacties van leerlingen en leraren wordt duidelijk dat de workshop zorgt voor nieuwe inzichten bij leerlingen. We zien dat het project op een laagdrempelige wijze, op het niveau van de leerlingen, de thematiek van seksuele en genderdiversiteit bespreekbaar maakt. Doordat de workshop maar één keer wordt gegeven, is het te betwijfelen hoe blijvend dit effect is.

13. Spreekuren

Organisatie	Stichting Ade Eritrea
Verleend bedrag	4.000 euro
Periode	22 januari – december 2016
Aantal deelnemers	140 à 160 mensen
Doelstelling project	Verhogen van de emancipatie en participatie van Eritrese vrouwen in de Nederlandse samenleving.

Beschrijving organisatie

Ade Eritrea heeft haar standplaats in Nieuw-West en richt zich op Eritrese vrouwen in Nederland. Het doel van de stichting is om hun maatschappelijke positie te verbeteren en hen zichtbaarder te maken in de samenleving. Er wordt gewerkt aan hun zelfstandigheid, hun vermogen om eigen keuzes te maken en een inkomen op te bouwen. Naast vrouwen die al langer in Nederland zijn, richt de stichting zich op vluchtelingen die de afgelopen vijf jaar hierheen zijn gekomen. Onder hen zijn veel kwetsbare, jonge vrouwen. Ade Eritrea is bekend bij de afdeling Burgerschap en Diversiteit. Voorheen ontving ze middels de SIP (Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie) een periodieke subsidie.

Beschrijving project

Sinds enkele jaren houdt Ade Eritrea een wekelijks spreekuur. In 2016 zijn deze spreekuren voor het eerst gefinancierd door de afdeling Burgerschap en Diversiteit. Tijdens de spreekuren kunnen de vrouwen langskomen in het buurthuis. Vrouwen komen naar de stichting voor advies en informatie over relaties, opvoeding en onderwijs of voor hulp bij post en administratie. Om Eritrese vrouwen die recent naar Nederland zijn gevlucht te bereiken, werkt Ade Eritrea samen met VluchtelingenWerk Nederland. Ook instanties als HVO-Querido en Moeder & Kindcentra weten de stichting te vinden.

Werking en opbrengsten

De afdeling Burgerschap en Diversiteit attendeerde Ade Eritrea op de mogelijkheid subsidie aan te vragen voor spreekuren. Het opstellen van de subsidieaanvraag vroeg veel van de vrijwilligers, doordat Nederlands voor veel van hen niet de moedertaal is en ze weinig ervaring hebben met het opstellen van projectaanvragen. Daarvoor zouden ze graag iets meer begrip willen van de gemeente.

De vrijwilligers stellen veel vrouwen te kunnen helpen. Dit vraagt echter een behoorlijke tijdsinvestering, ook buiten de spreekuren (bijvoorbeeld door op huisbezoek te gaan en nazorg te bieden). In totaal zijn er met de spreekuren, inclusief de periode voor subsidiering, ongeveer 140 tot 160 mensen bereikt. Om en nabij 80 tot 90 van hen zijn 'nieuwkomers'. De vrouwen die langskomen bij het spreekuur zijn tevreden met de hulp die ze krijgen. Dat weet de stichting door het evaluatieformulier waarmee wordt gewerkt en doordat deelnemers de stichting aan bekenden aanraden. Volgens de vrijwilligers is een belangrijke opbrengst van de spreekuren dat vrouwen hun weg leren vinden in de Nederlandse samenleving. Ze leren assertief te zijn, hulp te vragen wanneer ze het nodig hebben en minder te letten op de mening van anderen.

“We leren de vrouwen assertief te zijn. Het komt je in Nederland niet zomaar aanwaaien.”

Beoordeling

Aangezien spreekuren buiten de resultaatgebieden van de afdeling Burgerschap en Diversiteit vallen, wordt de doelmatigheid van dit project anders beoordeeld dan de overige activiteiten. Gezien onder andere de uitvoering, het bereik en de effecten van de activiteit hebben we een positief oordeel over de spreekuren van Ade Eritrea. De stichting is een belangrijk eerste aanspreekpunt voor kwetsbare Eritrese vrouwen die nog maar kort in Nederland verblijven, een anderszins moeilijk te bereiken doelgroep. Daarnaast laat de stichting zien dat vrouwen op de lange termijn inderdaad zelfstandiger worden met de hulp en het advies van de vrijwilligers. Door gebruik te maken van huisbezoeken en ook buiten spreekuren om mensen te woord te staan maakt de stichting bovendien gebruik van creatieve manieren om de doelgroep te bereiken. Ten slotte werkt de stichting intensief samen met organisaties als VluchtelingenWerk Nederland, HVO-Querido en Moeder & Kindcentra.

14. Spreekuren

Organisatie	Irakese Vrouwen Nederland
Verleend bedrag	3.100 euro
Periode	April – december 2016
Aantal deelnemers	Ongeveer 80
Doelstelling project	Het helpen van Irakese vrouwen om zich te ontwikkelen binnen de Nederlandse samenleving en uiteindelijk zelfstandig te worden

Beschrijving organisatie

De stichting Irakese Vrouwen Nederland (IVN) zet zich in voor de assertiviteit, weerbaarheid en het zelfvertrouwen van de Irakese⁹ vrouwen in Amsterdam. De organisatie kreeg voorheen een periodieke subsidie van de gemeente via de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP). De stichting is dan ook bekend bij de gemeente.

Beschrijving project

Twee keer per week heeft IVN spreekuur. De hulpverlening gaat echter ook buiten die spreekuren door, met huisbezoeken, contact met Nederlandse instanties en nazorg. De stichting houdt al ruim tien jaar spreekuren, dit jaar zijn ze voor het eerst als project gesubsidieerd door de afdeling Burgerschap en Diversiteit. Enerzijds bieden de vrijwilligers praktische hulp met administratie, doktersbezoek e.d. en vormen ze op die manier een brug naar de formele dienstverlening. Anderzijds worden de spreekuren aangegrepen als een moment om de vrouwen voor te doen hoe ze kunnen omgaan met Nederlandse instanties en daar zelfverzekerd in te worden. Dat doen de vrijwilligers door de vrouwen uit te leggen welke stappen ze zetten en waarom en hen voor te doen hoe ze het contact zoeken met instanties. Om dit project te realiseren is samenwerking gezocht met andere vrouwenorganisaties in Amsterdam, een advocatenkantoor, huisartsen, de Dienst Werk en Inkomen en de Belastingdienst.

Werking en opbrengsten

Bij het opstellen van de subsidieaanvragen mist de organisatie van IVN vaak een mogelijkheid om vragen te stellen aan de gemeente. De digitale administratie die nodig is voor een aanvraag vindt men lastig en wel erg uitgebreid. Wel is de organisatie erg blij met de subsidie die ze nu krijgt voor de spreekuren. Het project verloopt ook naar tevredenheid van de uitvoerders. Vrouwen uit Irak vormen hiervan de grootste doelgroep. Daarnaast vragen soms ook vrouwen uit Egypte, Soedan, Syrië, Iran en Somalië om hulp bij de stichting. De bezoekers zijn blij met de spreekuren, zo blijkt voor de organisatie uit hun reacties. Na afloop blijkt een deel van de vrouwen inderdaad zelfstandiger te zijn geworden in het omgaan met het Nederlandse systeem: de volgende keer lossen zij hun probleem zelf op. Een kleiner deel van hen, een groep die de Nederlandse taal niet leert, blijft echter afhankelijk van de spreekuren.

“De vrouwen zijn meestal tevreden. Ik ga dan ook door totdat ze geholpen zijn.”

Aangezien het project loopt tot december 2016 is met de gemeente nog niet teruggeblikt. Zolang vrouwen de spreekuren van IVN nodig hebben, blijft de stichting ermee doorgaan.

Beoordeling

Omdat spreekuren buiten de beleidslijnen van de afdeling Burgerschap en Diversiteit vallen, wordt de doelmatigheid van dit project anders beoordeeld dan de overige activiteiten. Ons oordeel over de spreekuren van de Irakese Vrouwen Nederland is positief. De stichting laat een creatieve aanpak van de problematiek van Irakese vrouwen zien door de spreekuren te gebruiken als een manier om hen te trainen. De vrijwilligers bereiken door hun kennis van de taal en cultuur daarnaast nieuwe groepen migranten in Amsterdam die anderszins weinig contact hebben met instanties. Daarnaast laat de stichting zien dat een meerderheid van de vrouwen op de lange termijn inderdaad zelfstandiger wordt met de hulp en het advies van de vrijwilligers.

⁹ De officiële term voor een persoon met deze culturele achtergrond is ‘iraaks’. Aangezien in de spreektaal en door de stichting zelf echter de term ‘irakees’ wordt gebruikt, doen wij dat hier ook om mogelijke verwarring te voorkomen.

15. Spreekuren

Organisatie	Stichting Kümbet
Verleend bedrag	5.000 euro
Periode	Maart – december 2016
Aantal deelnemers	100 tot 120
Doelstelling project	Kwetsbare, Turkse groepen op weg helpen in het Nederlandse systeem

Beschrijving organisatie

Stichting Kümbet is een Turkse stichting, met een Turkse doelgroep, maar de deuren staan in Amsterdam Nieuw-West voor iedereen open. De organisatie werkt aan de sociale cohesie in de wijk en aan de integratie en participatie van de Turkse doelgroep. Voorheen kreeg stichting Kümbet een periodieke subsidie via de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP). De organisatie is dan ook bekend bij de gemeente.

Beschrijving project

Stichting Kümbet houdt een wekelijks spreekuur voor (met name) oudere Turkse Nederlanders die de taal slecht spreken. Veel van hen komen vaker bij de stichting. Het doel is om hen op weg te helpen binnen het Nederlandse systeem. Zij zijn vaak niet bekend met de regelingen (zoals de AOW, bijstandsuitkering, DigID, huurtoeslag, zorgtoeslag of de zorgverzekering), of de regels zijn te complex voor hen. Het spreekuur biedt hun uitleg in hun eigen taal en een veilige omgeving. Voor hen wordt contact gelegd met Nederlandse instanties. Er wordt samengewerkt met de organisaties waarnaar de vrijwilligers doorverwijzen: het huis van de wijk, een schuldhulpbureau, een advocatenkantoor, een bureau voor psychische zorg en een arbeidsbureau.

Werking en opbrengsten

De organisatie van stichting Kümbet vindt het aanvragen van subsidie bij de afdeling Burgerschap en Diversiteit een complex proces. Het is voor hen niet altijd duidelijk wat voor informatie de gemeente vraagt en wat voor projecten ze wil zien. Ten slotte kost het de vrijwilligers veel tijd en energie om de aanvragen op te stellen. Over het project zelf zijn de uitvoerders tevreden, het geeft hen voldoening dat bezoekers verlicht van hun zorgen vertrekken. Bezoekers komen vaak terug om te vertellen dat ze wat aan de spreekuren hebben gehad en tevreden zijn met de hulp. Wel vinden de uitvoerders het lastig dat de spreekuren in de praktijk vaak meer tijd kosten dan ervoor te boek staat: mensen komen terug om een update te geven of met meer vragen. In negen van de tien gevallen worden de bezoekers echter niet zelfredzamer. Veel van hen zijn op leeftijd en leren de Nederlandse taal niet meer. Stichting Kümbet zal dan ook blijven doorgaan met de spreekuren. Het project is met de gemeente besproken tijdens een werkbezoek aan de stichting.

“Eigenlijk doen we voor onze bezoekers dezelfde dingen die ook de gemeente of een andere instantie zou kunnen doen, maar bij ons voelen ze zich veiliger en meer op hun gemak.”

Beoordeling

Aangezien spreekuren buiten de beleidslijnen van de afdeling Burgerschap en Diversiteit vallen, wordt de doelmatigheid van dit project anders beoordeeld dan de overige activiteiten. Het aantal bezoekers van de spreekuren is vrij groot en er worden mensen bereikt die niet snel naar de gebruikelijke Nederlandse instanties stappen. In dat opzicht is het spreekuur positief, zo vinden ook de uitvoerders en de deelnemers. Veel van de bezoekers waren echter al bekenden met de stichting en worden niet zelfredzamer van de spreekuren. Ons oordeel over de spreekuren is dan ook niet ronduit positief.

16. Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties

Organisatie	HTIB
Verleend bedrag	8.000 euro
Periode	November 2014 – december 2015
Aantal deelnemers	30 – 250 bezoekers per bijeenkomst
Doelstelling project	Bespreekbaar maken van het emancipatieproces van de vrouw en het begrip en vertrouwen tussen vrouwen en reguliere hulpverleners bevorderen

Beschrijving organisatie

HTIB streeft naar een samenleving waarin iedereen gelijk is voor de wet en de wet voor iedereen gelijk wordt toegepast: waar iedereen als volwaardige burger mee kan doen. De organisatie richt zich op Turks-Nederlandse inwoners van Amsterdam. Voorheen kreeg HITB periodieke subsidie middels Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP).

Beschrijving project

Het project ‘Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties’ richt zich op de financiële, emotionele en fysieke autonomie van vrouwen. In Marokkaanse en Turkse gezinnen kan volgens HITB de migratiegeschiedenis en het emancipatieproces van de vrouw leiden tot conflicten in het gezin, een voedingsbodem voor huiselijk geweld. HTIB wilde dat met dit project bespreekbaar maken en begrip en vertrouwen bevorderen tussen slachtoffers en hulpverleners. In totaal zijn er vier voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Voor dit project is samengewerkt met hulporganisaties, justitie en politie, juristen, vrouwenopvang, vrouwenorganisaties, moskeeën en maatschappelijke organisaties.

Werking en opbrengsten

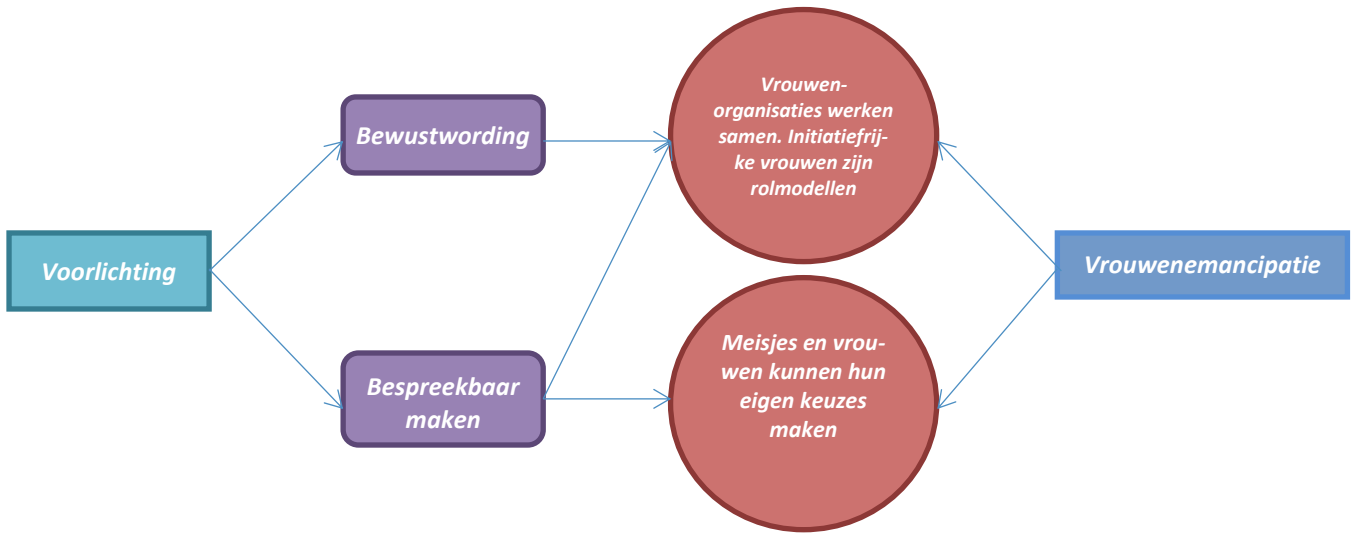
HTIB heeft erg veel moeite met het aanvraagproces. Antwoorden op aanvragen laten lang op zich wachten. HTIB betreurt het bovendien dat ze geen gesprekspartner meer is voor de wethouder en de ambtenaren. De organisatie wil graag samen met de gemeente de agenda vaststellen. De tussenkomst van het subsidiebureau bemoeilijkt het rechtstreeks contact over de aanvraag.

Naar de vier bijeenkomsten kwamen zo’n dertig tot 250 bezoekers. Ze richtten zich wisselend op Turkse, Koerdische en Alevitische vrouwen, ouders en kinderen. Bij een specifieke voorlichting kwamen er vertrouwenspersonen en vrouwenopvangorganisaties uit het werkveld. De bijeenkomsten waren verschillend van thema, en hebben verschillende inzichten opgeleverd, zowel in genderverschillen en de gevolgen daarvan voor de opvoeding als in de rol van de ketenpartners bij het helpen van vrouwen. Aan het eind van de bijeenkomsten bleek volgens de organisatie grote behoefte aan een vervolg. De angst leeft dat de opbrengsten weer weg zouden zakken, omdat er geen structureel aanbod is dat kan leiden tot blijvende bewustwording en mentaliteitsverandering. Ter evaluatie is bij de afdeling Burgerschap en diversiteit een verslag ingeleverd.

“Met elkaar in gesprek gaan levert nieuwe inzichten op.”

De doelredenering

Bij dit project stelden we onderstaande doelredenering op. Ons oordeel over dit project is gematigd positief. De beoogde effecten van het project sluiten aan bij het diversiteitsbeleid van de gemeente en het bereik van het project is redelijk. Toch lijken de gewenste effecten niet volledig te zijn behaald. Uit de gesprekken met de organisatie blijkt dat er inderdaad meer begrip is ontstaan tussen hulporganisaties en de Turkse doelgroep, maar dat er ook twijfel bestaat over de duurzaamheid van dit resultaat. Het is onduidelijk of er echt samenwerkingen zijn ontstaan naar aanleiding van dit project. De nadruk ligt wat betreft de effecten bovendien sterk op dit contact tussen de organisaties en de Turkse doelgroep, niet op het bevorderen van de autonomie van de vrouwen. Het is onduidelijk of daar daadwerkelijk resultaten zijn geboekt. Wel valt het project te prijzen om de mate waarin er samenwerking is opgezocht met relevante instanties.

17. VrouwenPower

Organisatie	Bangsa Jawa Sur Ing
Verleend bedrag	3.000 euro
Periode	Juli – november 2015
Aantal deelnemers	Ongeveer 50
Doelstelling project	Het zelfvertrouwen van Javaans-Surinaamse vrouwen vergroten, zodat zij makkelijker participeren in de samenleving en in het arbeidsproces.

Beschrijving organisatie

Bangsa Jawa Sur Ing is een Amsterdamse welzijnsvereniging, gericht op de Javaans-Surinaamse gemeenschap. Bangsa Jawa werkt aan de integratie van deze groep door hen kennis en vaardigheden mee te geven. Voorheen kreeg de organisatie middels de Subsidieverordening Integratie Participatie en Sociale Cohesie (SIP) een periodieke subsidie. De organisatie is dan ook bekend bij de gemeente.

Beschrijving project

VrouwenPower bestaat vijf thematische trainingen voor vrouwen: 1) Economische zelfstandigheid 2) Jezelf leren kennen 3) Budgetteren 4) Ondernemerschap en succes op de arbeidsmarkt en 5) Zelfbeschikking. Het doel was om het zelfvertrouwen van de deelnemers te vergroten, zodat zij beter kunnen participeren in de samenleving en in het arbeidsproces en hun talenten leren benutten.

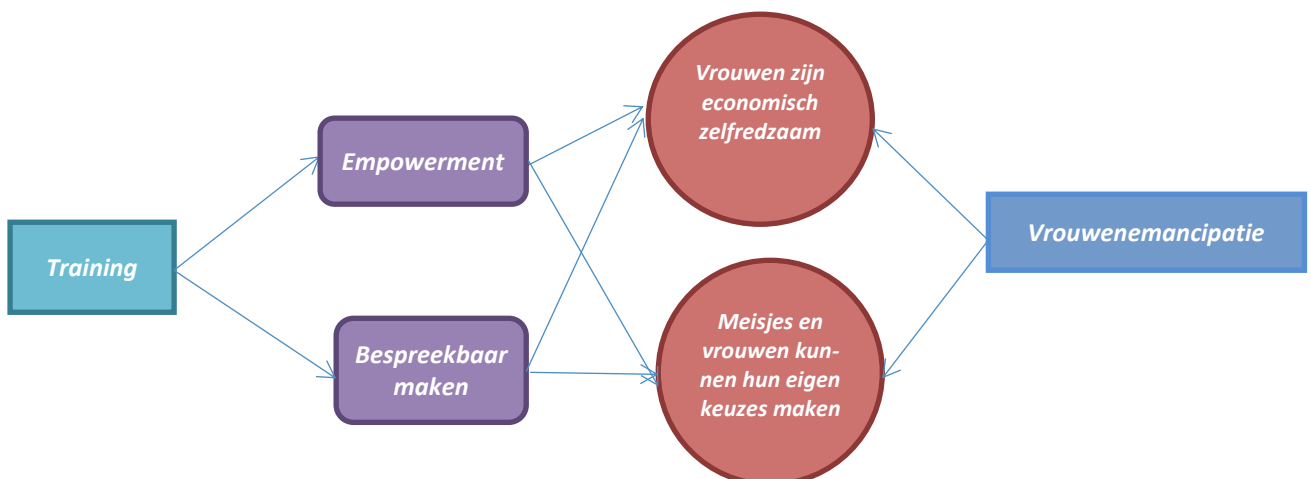
Werking en opbrengsten

Het valt Bangsa Jawa zwaar per project subsidieaanvragen op te stellen. Het kost vrijwilligers veel tijd en moeite en het maakt de situatie van de organisatie onzeker. Waarom een aanvraag wordt toegekend of afgewezen is ook niet altijd duidelijk en dat frustrereert de vrijwilligers. De organisatie is echter redelijk tevreden over het verloop van VrouwenPower. Zo'n vijftig vrouwen kwamen naar de bijeenkomsten. De organisatie merkte dat de bijeenkomsten voor de deelnemers een laagdrempelige plek vormden om contacten op te doen, nieuwe vaardigheden te leren en de weg te leren in het Nederlandse systeem. De trainingen stimuleerden hen om onderling verhalen uit te wisselen: Hoe ga je als vrouw om met werken? Hoe combineer je werk en gezin? Hoe red je je als zelfstandige kostwinner? Ze raakten gemotiveerd van de bijeenkomsten. De organisatie merkt echter wel op dat de vrouwen meer nodig hebben. Ze zouden de thema's nog wat diepgaander willen bespreken. Bangsa Jawa wil daarom graag een vervolg organiseren. De subsidieaanvraag daarvoor is echter afgewezen en het is dan ook onzeker of dat lukt. Met de gemeente is nog niet teruggeblikt op het project.

“De vrouwen zijn nu zekerder op de arbeidsmarkt. In de bijeenkomsten merkten ze dat ze niet de enigen zijn die met vragen zitten. Dat maakt hen sterker.”

De doelredenering

Op basis van dit project formuleerden we onderstaande doelredenering.

Ons oordeel over het VrouwenPower-project is gematigd positief. Inhoudelijk sluiten de doelen van het project aan bij de doelstellingen uit het diversiteitsbeleid. Ook de uitvoering is aardig verlopen: het bereik van de activiteiten is goed. Uit de gesprekken met deelnemers en uitvoerders blijkt echter dat beoogde effect *'empowerment'* wat te wensen over laat: er is behoefte aan vervolg en meer diepgang. Wel blijkt dat de organisatie een doelgroep bereikt die niet snel bij reguliere, Nederlandse instanties aanklopt. Dat draagt bij aan de meerwaarde van dit project.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl